

Kurjer Łódzki

Redakcja Zawadzka 1 Administracja Piotrkowska II = Skrzynka pocztowa 132 = Telefon 229.

Redaktor przyjmuje od godz. 3-4 popołudniu. Kierownik Administracji przyjmuje od godz. 11-12 rano.

Redakcja otwarta od godz. 9-12 i od godz. 2-7 po p.

Administracja czynna od godz. 8 rano do godz. 7 po południu bez przerwy.

CENA PRENUMERATY:		CENY OGŁOSZENI:		ZAMIEJSCOWE o 50% drożej. ZAGRANICZNE o 100% drożej	
W Łodzi	— miesięcznie Mk 630000	Przed tekstem Mk 15000 za wiersz milimetr. 1 lam. (strona 9 lamów)	1	8	Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez przedniego zawiadomienia. Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar Administracji nie odpowiada. Artykuły nadesłane bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne. Rękopisów nie zwraca się.
Dla robotników	590000	W tekście	1	8	
Na prowincji	750000	Za tekstem	1	8	
Zagranicą	1200000	Nekrologi	1	8	
Odnoszenie do domu	50,000	Komunikaty	1	8	
		Zwyczajne	1	10	
		Drobne od mk. 5000 do 7000 za wyraz najmniej za ogłoszenie mk. 70000			
		Ogłoszenie nadesłane po godz. 7-ej wiecz. o 30 proc. drożej.			

Wychodzi codziennie o godzinie 5 rano.

Na drodze do stabilizacji marki polskiej. Sejm radzi nad ustawą o waloryzacji podatków. W przededniu zaprzestania druku marki bez pokrycia.

Warszawa, 23 listopada (PAT). — Okoń staje okoniem.

Na 81 posiedzeniu Sejmu marszałek doniósł, że na miejsce posła Stanisława Jasińskiego, wstąpił poseł Michał Woliński (PSL „Piast”) oraz, że sądy magają się wydania posłów Didocha i Okonia.

Gen. Szeptycki przestał być ministrem.

Dalej, że Prezydent Rzeczypospolitej zwolnił gen. broni Stanisława Szeptyckiego z urzędu ministra spraw wojskowych i powierzył mu kierownictwo tego ministerstwa.

Wdowy i sieroty.

Następnie w trzecim czytaniu przyjęto nowelę do ustawy o zaopatrzeniu inwalidów i ich rodzin. Przyjęto ją z poprawką posła Putka, ustalającą równanie do zaopatrzenia tymczasowego od dnia 1 października 1923 r.

Przyjęto również następujące rezolucje: Posła Putka, wzywającą rząd do przedłożenia ustawy, jednolicie normującej postępowanie celem uznania za zmarłych dla celów rodzinnych i zaopatrzenia wojskowego.

Ministerstwo zdrowia.

W trzecim czytaniu przyjęto również ustawę o zniesieniu ministerstwa zdrowia publicznego oraz ustawę o podwyższeniu opłat sądowych na obszarze sądów apelacyjnych krakowskiego i wrocławskiego oraz sądu okręgowego ciechanowskiego.

Debata nad waloryzacją podatków.

W dalszej rozprawie nad ustawą o waloryzacji podatków zabrał głos poseł Bogusławski, który opierając się na zestawieniach statystycznych wykazał poważny stopień spadku pieniądza i wzrost drożyzny. Jednej z przyczyn tego stanu dopatrują się w olbrzymich subwencjach, naliczanych przez rząd przemysłowców i oświadcza, że wobec konieczności waloryzacji kredytu, lub jego glosować będzie za odpowiednią poprawką posła Łypacewicza.

Na czym musi być oparta waloryzacja.

Poseł Michałki: Klub nasz za celowe i słuszne uważa, aby waloryzacja oparta była na codziennych czynnikach ekonomicznych. Do tego przywią-

zuje największą wagę, 2) aby stała w ścisłym związku i była wyraźnym spreycyzowaniem planu naprawy skarbu, 3) aby obejmowała całość życia gospodarczego, obie strony budżetu bierną i czynną. Projekt komisji nie czyni za- doś tym warunkom. Klub mówcy mógłby glosować tylko za waloryzację, która by odpowiadała wyniszczonym zasada- dom.

Jakie były świadczenia podatkowe?

Poseł Zdziechowski zaznacza, że dotychczasowe świadczenia podatkowe były niedostateczne i nieokreślone. Obecnie waloryzacja jest próbą nałożenia na ludność świadczeń określonych i niezmiennych i jest jednym z najsukcesyjniej- szych sposobów zabezpieczenia jej przed podatkiem emisyjnym który dotychczas przynosił rządowi ogromne dochody, gdyż podatek ten wynosił około 20 dolarów na głowę, padł zaś na ludność bardzo nierównomiernie i niesprawiedliwie.

Podatek emisyjny.

Dotychczasowe pobieranie podatku emisyjnego, który jest dla ludności najcięższym, nie powinno być i nie jest systemem obecnego rządu, który stoi w przededniu zaprzestania druku marki bez pokrycia. Waloryzacja podatku bez jednoczesnej kapitulacji pieniądza jest długą i w pewnych warunkach może się stać czynnikiem dalszego spadku marki.

Waloryzacja kredytu.

Co się tyczy waloryzacji kredytu, to na posiedzeniu komisji 31 paździer- nika zapadła uchwała, wzywająca rząd do wniesienia odpowiedniej ustawy. Sprawa ta nie jest tak prosta, jak się zdaje p. Łypacewiczowi, wskutek tego, że jest spodziewana reforma walutowa i że nie byłoby dość czasu na ustawę, zabezpieczającą skarb od strat. Będą glosować za poprawką, która tu zosta- nie później zgłoszona przez referenta.

Pobory urzędnicze.

Co do rezolucji posła Moraczew- skiego w sprawie waloryzacji poborów urzędniczych, to byłoby to niedźwiedzią przysługą dla urzędników, ponieważ przy stabilizacji pieniądza ceny będą miały tendencję wzrostu, przeto w in- teresie urzędników jest pobieranie płac nie w ściśle i niezmiennym sumie ale w sumie zmiennej, w ściśle zależ-

nie od kosztów utrzymania. Przypomi- nam, że dla skuteczniejszej waloryzacji podatków i kredytu, trzeba przeprowa- dzić waloryzację pracy.

Bony podatkowe.

Co się tyczy projektu posła Łypa- cewicza o bonach podatkowych, to myśl jest w zasadzie słuszna, ale niewyko- nalna, gdyż bony te stałyby się drugim pieniądzem, co w przededniu uporząd- kowania skarbu byłoby eksperymentem niemożliwym. Sanacja bez waloryzacji świadczeń jest niemożliwa. Niewalory- zowane podatki z konieczności prowa- dzą do stanu, jaki jest obecnie. Glos- wać będą za waloryzacją.

Dziura w beczce.

Poseł Malinowski zauważa, że jeżeli skarb porównać do beczki, to kredy- ty, udzielane przez państwo, są dziurą w tej beczce. Państwo, pożywiając, tra- ci kolosalne sumy. Traci na tem i spo- łeczeństwo, gdyż fabrykanci, magazyn- nicy towar, oczekali zwykłej cen, a pro- wadzili przedsiębiorstwa za państwowe pieniądze, pożyczane na dwa procent.

Mówca popiera zdanie posła Łypa- cewicza o waloryzacji kredytów.

Waluta złota.

Poseł Kwiatkowski stwierdza na wstępie, że niewątpliwie waloryzacja po- datków, która powinna łączyć się ści- śle z sanacją skarbu, będzie miała skut- tek zbawienny dla skarbu. Co do poru- szonej kwestii waloryzacji pensji u- rzędniczych, to mówca uważa takie roz- wiazanie sprawy za szkodliwe dla nich samych, gdyż zależy im przedewszyst- kiem na stabilizacji marki, nie zaś wa- loryzacji ich poborów, które przez spa- dek marki zostaną pochłonięte, zaś wa- loryzacja pensji utrudni położenie pań-

stwa, a więc ustalenie waluty. Samo wprowadzenie waluty złotej nie roz- wiazuje trudności budżetowych, jak świadczy przykładem Szwajcarii i Ho- landja.

Wydajność pracy.

Raptowne przejście od gospodarki inflacyjnej do złotej może wywołać wielkie wstrząśnienia gospodarcze. O- prócz waloryzacji podatków koniecz- nym jest wysiłek społeczeństwa w kierunku powiększenia wy- dajności pracy. Pozatem gos- podarka kolejowa powinna stanąć na wła- snych nogach.

Następnie poseł Łypacewicz pole- miował z posem Michalskim, podtrzy- mując w dalszym ciągu swoją propozy- cję wprowadzenia specjalnych bonów podatkowych, wypowiadając się również za waloryzacją pensji urzędniczych i robotniczych.

Na tem dyskusję nad projektem u- stawy o waloryzacji podatków wyzer- pano i posiedzenie Sejmu zamknięto.

Następne posiedzenie we wtorek o godz. 4.

Jedna z najpoważniejszych firm zagra- nicznych budowy parowozów, kotłów, maszyn parowych i pomp,

poszukuje firmy lub osoby ustosunkowanej w sferach przemysłowych posiadającej należycie zorganizowane biuro i wyrobioną markę, dla zorganizowania

Zastępstwa na Okręg Przemysłowy Łódzki

Dyrektor firmy będzie w Łodzi w poniedziałek dn. 26 go b. m. Oferty prosimy adreso- wać do adm. „Kurjera Łódzkiego”, okazio- lowi kwitu Nr. 1984.

PIERWSZORZĘDNA

Kawiarnia - Restauracja

„TIVOLI”

LÓDŹ Telefon 26-30.

Przejazd 1.

— — — — —
wydaje w czwartki i niedziele
— — — — —

FLAKI

Codziennie koncert kwartetu smyczkowego pod dyktacją znakomitego skrzypka LEONA SZPIGLA.

Z poważaniem Zarząd.

TELEFON z WARSZAWY.

O bezpieczeństwo na kopalniach.

Na mocy rezolucji Senatu została utworzona specjalna komisja rządowa dla zbadania stanu bezpieczeństwa na kopalniach węgla. Jednocześnie sejmowa komisja przemysłowa uchwaliła utworzenie specjalnej podkomisji mającej za zadanie zbadanie stanu bezpieczeństwa na kopalniach w związku z katastrofą „Reden”. Zainteresowane sfery międzynarodowe uważają jednak za niewskazane, ażeby funkcjonowały dwie komisje równocześnie, dla tego też prace komisji rządowej zapewne nie rozpoczną się aż do chwili ukończenia rewizji przez podkomisję sejmową.

Uposażenie kolejarzy na emeryturze.

Wskutek zwrócenia się do Min. Kol. Żel. w sprawie uposażenia emerytów-kolejarzy z polskiej części G. Śląska Min. Skarbu zajmuje stanowisko, że ustawa niemiecka z dnia 4 lipca 1921 r. dotyczy tylko tych kolejarzy, którzy przeszli ze służby niemieckiej do służby polskiej. Chodzi tu o zaliczenie do emerytury wyższych wymiarów za czas spędzony na służbie podczas wojny. Zaznaczyć przytem należy, że cała ta sprawa w najbliższym czasie wogóle będzie bezprzedmiotowa, gdyż władze ustawodawcze opracowują nową ustawę emerytalną dla całego obszaru Rzeszy, a więc i dla polskiej części G. Śląska.

Obniżenie djeł poselskich.

Konwent senatorów obradował dzisiaj w sprawie obniżenia djeł poselskich. Ostatecznej decyzji nie powzięto, postanowiono tylko, że posłom nie zostanie wypłacony 30 proc. dodatek wyrównawczy za miesiąc listopad, jaki otrzymują urzędnicy państwowi.

Pensja dla Curie-Skłodowskiej.

Francuska izba deputowanych zakończyła obrady będące następstwem projektu ustawy przewidującej wypłacanie Curie-Skłodowskiej pensji rocznej w wysokości 40000 franków.

Odnaczenie.

Muzeum wojskowe w Warszawie, w uznaniu zadania, jakie spełnia i dla uczczenia pamięci Tadeusza Kościuszki, otrzymuje od Stanów Zjednoczonych order „Cincinnati”, który przywiezie do Warszawy gen. Haller.

Order „Cincinnati” utworzony był w roku 1783, po wolnie o niepodległość p-ko Anglii, przez oficerów amerykańskiej armii rewolucyjnej.

Pierwszym przewodniczącym stowarzyszenia orderu „Cincinnati” był Waszyngton; jednym z członków tego stowarzyszenia był również Tadeusz Kościuszko.

Zabezpieczenie wykonywania pracy.

Sejmowa komisja ochrony pracy przeprowadziła obszerną dyskusję nad projektem rządowym o zabezpieczeniu swobody wykonywania pracy.

Przyjęto art. 3, przewidujący kary w razie dopuszczenia się czynności gwałtownych w czasie strajku. Dalej określono, że tylko te zbliżenia będą karane, które zostały wywołane w celu utrudnienia pracy. Zmniejszenie kary przewidziano w projekcie rządowym z półtora roku na 6 do 12 miesięcy. Skreślono karalność zniewag i gróźb.

Był szpitalnictwa.

Sejmowa komisja zdrowia rozpatrywała sprawę bytu szpitalnictwa wobec skreślenia odnośnych pozycji z budżetu.

Po obszernej dyskusji i wyjaśnieniach delegata rządu, komisja przyjęła większością głosów rezolucję posła Kozłowskiego, w której wymienione są źródła tymczasowe pokrycia potrzeb szpitalnictwa.

Zawisdamia) o zachorowaniach!

Tyfus w mieście!

Upadek gabinetu Stresemanna.

Domniemani następcy na stanowisko premiera Dr. Albert i Dr. Hubert.

Decydujące posiedzenie Reichstagu.

Berlin, 23 listopada (PAT). Dziś się rozpoczęło posiedzenie Reichstagu, rozpoczyna się o godz. 11:30. Prezydent odczytał trzy wnioski o votum nieufności dla rządu, zgłoszone przez opozycję.

Następnie zabrał głos kanclerz Stresemann i złożył następujące oświadczenie: „Wniosek socjal-demokracji, wyrażający votum nieufności rządowi, jest szczegółowo umotywowany. Umotyowanie to czyni możliwym, że zaproponowane votum nieufności dla rządu, będzie odrzucone z różnych powodów. Rząd Rzeszy niema zamiaru dalej prowadzić swoich agend na podstawie decyzji, spowodowanej tego rodzaju arytmetyką parlamentarną. Rząd Rzeszy domaga się jasnej decyzji w tym kierunku, czy posiada zaufanie parlamentu, czy nie. Proszę frakcje, stojące blisko rządu aby przy wzniesieniu votum nieufności, doprowadziły do jasnej decyzji.” (Okłaski na ławach rządowych)

W myśl tego apelu, przewodniczący niemieckiej partji ludowej dr. Holz złożył następujący wniosek: „Reichstag wyraża zaufanie dla rządu Rzeszy”. — Wniosek ten podpisali przywódcy Niemieckiej partji ludowej, centrum i demokracji, poczem przystąpiono do dyskusji

Przesądzone losy.

Berlin, 23 listopada (AW) Losy gabinetu Stresemanna są przesądzone. — Kanclerz oświadczył na wstępie posiedzenia Reichstagu, że nie myśli bawić się w arytmetykę taktyczną i żąda kategorycznie votum zaufania.

Tajemniczy transport ładunków armatnich.

Na szosie Grochowskiej zatrzymano niezwykle „towar” — Wieziono go z Okuniewa.

Warszawa, 23 listopada (tel. wł. Kur. Łódz.) Dzisiaj w nocy około godziny 4 posterunkowy policji komisarz rządu XVII Smoczyński dostrzegł wśród ciągnących do miasta wozów włościańskich jakiś wóz, który wydał mu się podejrzany ze względu na szczególny rodzaj ochrony wozu i towaru. Smoczyński wóz ten zatrzymał i poddał sprawdzeniu znajdujący się w nim towar. Wyniki tej ekspertyzy były nadspodziewane. Okazało się, że szczególny towar składał się z 32 sztuk armatnich pocisków.

Natychmiast przeprowadzono wóz do komisariatu gdzie szczegółowej poczęto badać utajniony niezwykle transport. Ustalono że pociski nie wszystkie są zdane do użytku. Część ich jest zdemontowana, część ich jest w takim stanie, że następcza usprawiedliwione w

Zbliża i zdaleka.

Poparcie dla polityki Francji.

Paryż, 23 listopada (tel. wł. Kur. Łódz.) Od chwili kiedy ostatni kryzys wszedł ostatecznie w ostrą formę, dziś już przewyższoną — opinia francuska zwróciła się ku stolicom swych sojuszników w Europie wschodniej z zapytaniem jakie jest ich zdanie.

Oleżała się Praga i Warszawa. Słowa Beneša o tem, że sprawa restauracji monarchji nie jest tylko wewnętrzną sprawą Niemiec, co interesuje ona także sąsiadów, obleciały całą prasę francuską. Expose p. R. Dmewskiego w komisji spraw zagranicznych podane zostało na miejscach naczelnych dzienników.

Polska demarche w Londynie, zwracając uwagę na niebezpieczeństwa wynikające z restauracji Hohenzollernów zrobiła w Paryżu jaknajlepsze wrażenie. Dzisiejszy „Temps” cieszy się z tego szczęśliwego rezultatu współpracy Francji, Polski i małej Ententy (bo i Czesi interwenjowali również w Londynie).

Wieczorem przystąpiono do głosowania nad wnioskiem o votum zaufania, które odrzucono olbrzymią większością 155 przeciwko 220 głosom.

Wobec tego wniosek Stresemann prośbę u prezydenta Eberta o dymisję. Kwestja następcy nie jest jeszcze wyjaśniona. Prawdopodobnie stanowisko premiera zostanie powierzone b. ministrowi skarbu w gabinecie Cuno, dr. Albertowi, jako niezangażowanemu pod względem partyjnym. Stresemann objąłby w tym gabinecie tekę spraw zagranicznych. Jako dalszego kandydata wysuwają dr. Hu-

berta, premiera Wirtembergji, demokry który wskrzesiłby koalicję rządową gabinetu Wirtha.

Rozwiązanie organizacji komunistycznych w Niemczech.

Berlin, 23 listopada (PAT). — Generał Seeckt wydał dwa rozporządzenia, które rozwiązane zostaną na całym obszarze Rzeszy wszelkie organizacje komunistyczne, jako też organizacje narodowe socjalistycznej partji robotniczej i niemiecko-ludowej partji robotniczej.

O samodzielność Nadrenji.

Odruch społeczeństwa.

Londyn, 23 listopada — (tel. wł. Kurjera Łódzkiego) — Korespondent „Daily Mail” podaje z Duesseldorfu, że u Przewodniczącego Komisji Nadrenskiej Francuskiego Komisarza dla Nadrenji Tirarda zjawila się wczoraj po południu delegacja, w skład której weszli burmistrz Kolonji i 14 przedstawicieli wy-

bitnych osobistości społeczeństwa nadrenskiego.

Delegacja przedłożyła Komisarzowi Francuskiemu projekt przekształcenia Nadrenji w państwo autonomiczne z rektorjatem na czele, w skład którego weszłyby osoby ze świata politycznego Nadrenji.

Wykrycie wielkich składów broni w Berlinie

Bojowa organizacja komunistyczna.

Berlin, 23 listopada — (tel. wł. Kurjera Łódzkiego) — Pisma donoszą, że policja berlińska wykryła wielki komunistyczny skład broni.

Dotychczas skonfiskowano ponad 1500 karabinów z odpowiednią ilością amunicji. Chodzi tu o broń komunistów, przeznaczoną na rozruchy. Policja wpa-

ła w ten sposób na ślad szeroko rozgałęzionej organizacji, a odnaleziono skład broni jest tylko nieznaczna część olbrzymiej ilości broni tej organizacji. Dotychczas aresztowano 6 osób.

Różne szczegóły wskazują na to, i w tym wypadku tutejsze poselstwo wiewtów odgrywało dużą rolę.

sobotę o godz. 7 popoł. w „Collegium Novum” odbędzie się uroczystość 100-letniej rocznicy śmierci Mieczysława profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Sowiety protegują przemysł i handel.

Moskwa, 23 listopada (A.W.) Władze sowieckie wprowadzają nową taryfę celną. Nosi ona charakter protekcyjny dla przemysłu i rolnictwa. Szczególnie popiera przemysł metalurgiczny i cukrowniczy, oraz towary produkowane w Rosji pod dostatkami. B. z całości wwożone do Rosji mogą być tylko maszyny rolnicze w Rosji nieprodukowane. Wydan zostanie spis przedmiotów, których wóz będzie dozwolony do roku 1926 bez cła.

O nowego prezydenta Banku Rzeszy.

Berlin, 23 listopada (A.W.) Następcą zmarłego Havensteina ma być dr. Schacht. O ile nominacja ta dojdzie do skutku dr. Schacht piastowałby urzędy: prezydenta banku Rzeszy i komisarza walutowego.

Dookoła kwestji reparacyjnej.

Londyn, 23 listopada (A.W.) Senat amerykański, Moore, członek komisji dla regulacji długów między państwami, wygłosił ostatnio mowę, w której proponuje Francji wysłanie do St. Zjednoczonych komisji rzeczoznawców, celem omówienia sprawy reparacyjnej.

„Journal des Debats” mówi dziś o solidnej przyjaźni Polski, która zamianifestowała się podczas kryzysu.

Odbudowa Tokio i Yokohamy.

Paryż, 23 listopada (tel. wł. Kur. Łódz.) Ostatnie wiadomości, jakie nadchodzą z Japonii stwierdzają, że Tokio i Yokohama zostaną w krótkim czasie odbudowane. W obu tych miastach podjęto już prace przygotowawcze. Nowe gmachy mają być niskie i szerokie a wielkie parki dzielić będą miasto na kilka części.

Dlaczego tylko w Krakowie.

Kraków, 23 listopada (A.W.) Jak donosi Kurjer Codzienny w dniu wczorajszym organy krakowskiej lotnej brygady wywiadowczej przeprowadziły dalsze rewizje w lokalach, gdzie zbierają się spekulanci walutowi. Obława dała b. dobre wyniki. Natrafiono na ślady kilku tajnych banków.

Uroczystości na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Kraków, 23 listopada (A.W.) W

Siwe włosy

nieostrzegalnie
trwale usuwa

ORIENTINI

przywraca im naturalny połysk i miękkość;
prosty w użyciu, bezwarunkowo nieszkodliwy. Do nabycia wszędzie.

Parfumerie d' Orient
Varsowie.

Co dzień? niesie? Z życia Samorządu m. Łodzi.

Listopad
24
Sobota

Dziś: Jana od Krzyża.
jutro: Katarzyny P.M.

Wschód słońca o g. 89.
Zachód o g. 4.35.
Wschód ks. 5.52.
Zachód b. g. 8.25
Długość dnia g. 7.41.
Ubyło dnia g. 7.27.

Prawdopodobny przebieg pogody w Polsce.

Chłodno, zachmurzenie duże, miejscami opady śniegu i wiatry z kierunków zachodnich.

„Miejska Biblioteka Publiczna“ — ulica Andrzeja 14 Otwarta w dni powszednie. — Od g. 5-9 wiecz.

Towarzystwo „Wiedza“ ulica Piotrkowska nr. 105 — Czytelnia pism — Wejście 1000 marek. — od godz. 5 do 8 wiecz.

Dziś w Łodzi:

Sala Filharmonji. przy ul. Dzielnej 18 Bajki dla młodzieży szkolnej i dzieci. G. 4 pop.

Teatr Miejski przy ul. Cegielnianej № 63 Początek o g. 8.15 po pol. „DZIADY“.

Teatr Miejski przy ul. Cegielnianej № 63. Początek o g. 8.15 wiecz. „SZALONA DZIEWCZYNA“. Komedia w 4 aktach P. Gaulta.

Teatr Popularny, Ogrodowa № 18. Początek o godzinie 4 po południu. „GŁOSNA SPRAWA“ dramat w 6 aktach.

Teatr Popularny, przy ulicy Ogrodowej № 18. Początek o g. 8.15 w CIOTKA KAROLA“.

Cyrk Cinielli Konstantynowska 18 Dnia wielkie przedstawienie.

„Luna“ — „UMIERAJĄCE NARODY“ Dzieje ludzkości urodzonej z krwi i łez wojny wazechświatowej.

„Odeon“ — „NIEWOLNICA MIŁOŚCI“.

„Casino“ — Operetka międzynarodowa „ZEOTA GEJSZA“.

„Grand-Kino“ — „PAMIĘTNIK SZALENCA“ wzruszający dramat w 7 aktach.

„Nowości“ — „NATROPIE“ 2-ga seria z cyklu „Indyjski sztylet“.

Spółdzielnia Pracowników Państwowych. — „ONA, ON i HAMELET“ Doskonała komedia w 6 akt.

Komitet Rozbudowy Miasta.

Wobec tego, że Rada Miejska na jednym z ostatnich posiedzeń zatwierdziła już skład Komitetu Rozbudowy Miasta, przewodniczący, p. prezydent Cywarski, zwołuje w przyszłym tygodniu pierwsze inauzuracyjne posiedzenie Komitetu. Na posiedzeniu tem nastąpi ukonstytuowanie się prezydium, obracowanie regulaminu i odbędzie się dyskusja nad przystosowaniem poszczególnych artykułów Ustawy o rozbiurowie miast z dn. 26 IX 1922 r. do potrzeb Łodzi. Powołanie do życia Komitetu Rozbudowy Miasta jest ze względu na gwałtowny wzrost ludności i zwiększenie potrzeb samorządu, tembardziej, że w ciągu roku, jaki ukończył się, w Łodzi w życie Ustawy, nie jeszcze nie zostało na tem polu uczynione.

Wpływy i wydatki miejskie.

W miesiącu październiku r. b. ogólny wpływ Kasy Miejskiej wynosił mk. 49,798,873,548,20. Ogólna suma wydatków wynosiła w październiku marek 50,170,803,885,56. Nadwyżka wydatków nad dochodami dała sumę marek 371,929,837,36. W tym samym miesiącu pobrała Kasa Miejska z opłat marek 7,549,281,194,90; z podatków zaś wpłynęło mk. 37,030,214,981,80. Razem z opłat i podatków otrzymała Kasa Miejska w październiku mk. 44,827,476,068,70.

W podanej wyżej sumie wszystkich wydatków miasta mk. 50 miliard. 170,803,885,56 mieści się suma marek 4,403,093,251,22, które użyto, jako zaliczki na pokrycie rachunków w miesiącu listopadzie i grudniu, tak, że po potrąceniu tej sumy od ogólnej kwoty wydatków, otrzymany rachunek następujący: Ogólna suma wydatków w październiku wynosi mk. 45,767,710,131,34, podczas gdy wpływy dały marek 49,798,873,548,20. Z porównania tych cyfr wynika, że podatków dały miastu 108,8 proc. pokrycia wydatków miasta, czyli, że wpływy z podatków przewyższyły o 8,8 proc. wszystkie wydatki miasta.

O szczepieniach przeciwtyfusowych.

W walce z tyfusem brzuszny, panującym w Łodzi od szeregu lat, nikt nie powinien pozostawać obojętnym. Obowiązkiem każdego jest wziąć udział w tej akcji, nie tylko przestrzegając zasad higieny i czystości osobistej, ale zarazem zwracając uwagę na czystość podwórza, wody i t. d. W razie

uścycia w tym względzie, należy zawiadomić najbliższy dozór sanitarny.

W wypadku zachorowania kogokolwiek w domu należy czujność podwoić, jednocześnie zabezpieczając siebie i rodzinę od zachorowania na tę groźną chorobę.

Zabezpieczyć się można drogą szczepionek zapobiegawczych w postaci pastylek i pigułek, które należy przyjmować 8 dni z rzędu obowiązkowo nadczo. Środek ten nie sprawia żadnych dolegliwości, a zabezpiecza od zachorowania na tyfus brzuszny w ciągu roku.

Dział Sanitarny Wydziału Zdrowotności Publicznej w trosce o zdrowie mieszkańców przystąpiło do masowego zastosowania szczepionek, t. j. wszyscy mieszkańcy domu, gdzie zjawia się tyfus brzuszny, będą poddani szczepieniu przeciwtyfusowemu w postaci pastylek i pigułek.

Mieszkańcy domów zakamerykowanych powinni we własnym interesie zgłaszać się do właściwego dozoru sanitarnych (na bramach domów są kartki z adresem dozoru sanitarnego) w celu otrzymania pastylek przeciwtyfusowych.

Cała porcja jednej (na 8 razy) wynosi 150.000 mk.; w wyjątkowych razach udziela się szczepionki bezpłatnie.

Dział Sanitarny Wydziału Zdrowotności Publicznej zwraca się z gorącym apelem do mieszkańców, by w interesie własnego zdrowia zabezpieczyli się od tej strasznej choroby.

Pamiętajcie, że tyfus brzuszny jest groźną chorobą!

Pamiętajcie, iż prawie połowa zachorowań na tyfus brzuszny przypada na dzieci!

Zastosujcie więc szczepionkę przeciwtyfusową nie tylko sami, lecz i u swoich dzieci.

Przepisy normujące pobór na rzecz m. Łodzi opłat za szylidy i reklamy.

W brzmieniu Komisji Skarbowej Budżetowej.

§ 1. Pojedyncze szylidy, których powierzchnia jest większa, niż 0,15 m. kwadratowych, lecz mniejsza niż jeden metr kwadratowy, podlegają opłacie na rok 19 4 po złotych 5 za metr kw. zaś pojedyncze szylidy, powierzchnia których jest większa niż jeden metr kwadratowy, oraz szylidy z malowniczymi obrazkami 10 za 1 metr kw. w stosunku rocznym.

Napisy, malowane na murach frontowych i szczytowych, na parkanach oraz na płótnie i na innych materiałach nietrwałych, oraz szylidy umieszczone na balkonach podlegają wpłacie po złotych 25 za 1 metr kwadr. w stosunku rocznym.

Napisy na parkanach i szczytach drewnianych wliczając do opłaty kolonowego w obrębie miasta podlegają opłacie po złotych 5, wzdł. po złotych 10 za jeden metr kw. w stosunku rocznym. Część roku liczy się za cały.

§ 2. Pojedyncze szylidy, których powierzchnia jest mniejsza niż 0,15 m. kw. są wolne od opłaty, o ile firma wywiesza jeden taki szylid; o ile zaś firma wywiesza więcej takich szylidów, wszystkie one podlegają opłacie. Zwolnione są również od opłaty szylidy urzędowe i instytucji państwowych i komunalnych, napisy towarzyszące dobroczynnych, których celem jest niesienie bezpłatnej pomocy biednej ludności miasta. Szylidy zawodowych związków i kooperatywy, oraz szkół orolno-kształcących i zawodowych, o ile powierzchnia

ich nie przekracza pół metra kwadratowego i o ile nie są umieszczone na balkonach, są również wolne od opłaty.

Szylidy ozdobne i o estetycznym wyglądzie (z rzeźbą w marmurze, kamieniu, metalu, szkło i t. p.) bez malowideł podlegają zwolnieniu od opłat objętych § 1. niniejszych przepisów, na zasadzie decyzji Wydz. Budowlanego.

Wszelkie szylidy oblicza się wraz z ramą. Do szylidów zalicza się również ruchome reklamy z obrazami kinematografów, reklamy świetlne, oraz szafki wystawowe, obliczając rozwiniętą powierzchnię tych ostatnich. O każdym wywieszonym szylidzie właściciel tegoż winien zawiadomić Magistrat z podaniem wymiaru, wzgl. treści jego, nie później jak w tygodniu po wywieszeniu.

Zawiadomienie musi charakteryzować komunikatu i niepodlega opłacie stemplowej.

W brzmieniu Magistratu:

Na gmachach mających znaczenie historyczne-zabytkowe, lub na domach wybitnej wartości architektonicznej zabrania się wywieszania wszelkich znaków reklamowych, któreby wykonaniem, treścią lub wymiarem obniżały znaczenie historyczne lub wartość architektoniczną gmachu.

Utwierdzenie szylidów prostopadłe do lica budowli, wzgl. wieszanie nad chodnikami jest wzbronione.

Napisy winny być ortograficznie, w przeciwnym razie ulegają usunięciu.

Wł. GRABSKI B. MIN. SKARBU.

Obrońca własnego planu sanacji finansów państwowych.

III.

Przy tym moim planie każda pożyczka zagraniczna byłaby mile witana, szczególnie gdyby była niskoprocentowa, długoterminowa i bez obowiazku sprowadzania do kraju obcych wyrobów. Pożyczka zagraniczna w moim planie była ceną pomocą, ale nie ratunkiem.

Ci, którzy lekceważenie kredytu wewnętrznego ujawniali, powodują się niewiara w to, by nasze społeczeństwo stało było na zasilenie Skarbu środkami wystarczającymi. Na jakie jednak podstawie ci sami ludzie mają wiarę w to, że społeczeństwa zagraniczne mogą i chcą nam dopomóc? Może na tem, że gdy Polska zaoferuje dobre warunki chętnie pójdą? W naszym społeczeństwie wciąż rozwija się akcja założycielska różnych towarzystw akcyjnych w tempie dość silnem. Widocznie u nas nie brakuje osób, które chcą i mogą robić interesy. Więc dlaczegoż Rząd polski ma przynęcić kapitalistów zagranicznych do dania pieniędzy swoich Polsce, ofiarując im w zamian za różne dogodne dla nich i zyskowne warunki, a do swoich własnych obywateli ma się wcale nie zwracać z temiż warunkami? Stawiam z mej strony tezę, że

obywatele Państwa Polskiego są w stanie dać Skarbowi Polskiemu swoje środki na lepszych nawet warunkach niż te, jakich żądałaby w swoim czasie obywatele państw obcych.

Jeżeli istotnie bez pomocy obcej obejść się nie możemy, (co udowodnione nie jest) to lepiej byłoby, gdyby przemysłowcy i rolnicy zwracali się o kredyt zagranicę, lokowali tam swoje obligacje i listy zastawne, oczywiście złote, a Rząd polski żeby zapożyczał się u kapitalistów nie obcych a swoich, dając im warunki nie wiele gorsze od tych, jakichby żądali od Rządu kapitaliści obcy.

Zaniebanie te stu pożyczek wewnętrznych u obecnego Rządu czerpie swe źródło z niedoceniania wartości sanacji stosunków kredytowych wogóle. Wprawdzie z mego planu sanacyjnego pod tym względem obecny Minister przejął jedną dziedzinę: waloryzując kredyty udzielanych przez państwo, ale nie posunął naprzód przygotowanej przezemnie sprawy niezmiernie wagi, reaktywowania w naszym kraju kredytu długoterminowego.

W tym celu przygotowałem wypuszczenie przez dawniejsze Towarzystwa kredytowe listów zastawnych, opartych o złoto (lub zboże). Bez takich listów niepodobniestwem będzie dokonać dwóch ważnych bardzo założeń polityki sanacyjnej. Po pierwsze bez wznowienia kredytu długoterminowego, rolniczo, nie sposób będzie ściągnąć podatku majątkowego, a po drugie bez takiegoż kredytu miejskiego albo trzeba będzie

w dalszym ciągu opierać cały ruch budowlany w państwie na drukowaniu pieniędzy papierowych, jak to dziś ma miejsce, albo trzeba będzie zamknąć całkowicie ruch budowlany w całym państwie, co byłoby ogromną przy sanacji Skarbu trudnością gospodarczą. Wyuszczenie obligacji budowlanych i wznowienie działalności przedwojennych instytucji kredytu miejskiego budowlanego było przecież przygotowywane, a obecnie jest zupełnie zaniedbane. Gdy w toku akcji sanacyjnej wypadnie stanąć przed zagadnieniem, co robić z ruchem budowlanym w kraju, o ile Rząd wżnie na serio zobowi. zanie, by nie drukować marek na potrzeby skarbu i na kredyty nie mające zabezpieczenia emisyjnego, wtedy Rząd obecny znów znajdzie się zupełnie do takiego dylematu nieprzygotowanym. Zapewne wtedy Rząd ustąpi ze stanowiska sanacyjnego i da pieniądze papierowe na kontynuowanie akcji budowlanej, bojąc się bezrobocia, ale w takim razie okaże się, że o wyprzedzeniu się inflacji znów nie będzie można marzyć.

Nie będę mnożył przykładów przeczeń obecnej polityki finansowej, gdyż tego co omówiłem wystarczy dla uświadomienia sobie, że w dzisiejszym złym stanie rzeczy wielka część winy spada na brak planowości w stosunku do polityki złotowej oraz do zagadnień pożyczek wewnętrznych. Niektórzy zupełnie odwrotnie, chcą dzisiejszy zły stan objaśnić stanem wytworzonym poprzednio wskazując, że wprowadzenie polityki złotowej spowodowało to, że dziś wszy-

stko kalkuluje się na dolary i że droższą roślinę. Tak wyraził się w Sejmie pan poseł Zdzichowski. Zapomniał on tylko, że główną przyczyną, dla której wprowadziłem politykę złotową byłoby, że w okresie poprzedzającym moje urzędowanie marka przybrała spadek znaczący, a dolar opłonił szerokie działy kalkulacji handlowej. Przez zaorwanie przeczemnie polityki złotowej marka wcale nie spadła, gdyż w marcu i kwietniu polityka ta rozoczała, a wtedy marka nawet bez silnej interwencji kurs swój utrzymała. Dopiero w maju interwencja zaczęła być kosztowną i kurs zaczął spadać. Nigdy bowiem nie twierdziłem, że samo prowadzenie polityki złotowej wystarczy, żeby markę uchronić od spadku. Ale że okres od 1 VII do 1 VII r. b. miał mniej silną tendencję spadkową niż okres, który go poprzedzał i który po nim nastąpił, to chyba powinno wystarczyć dla przekonania, że w tym okresie nie było błędów zasadniczych, że kwity pierwiastki ku lepszemu i że te pierwiastki zostały widocznie częściowo zmarnowane lub niewykorzystane należyte, jeżeli okres, który dopiero przetrzymaliśmy był gorszy od wszystkich poprzedzających.

Wytknawszy błędy w obecnym postępowaniu Ministerstwa Skarbu, daleki jestem od wyprowadzenia z nich wniosków, że nie obecny Minister Skarbu, a kto inny ma dane do przeprowadzenia sanacji Skarbu. Z osób, które uważane są za powołane do zajmowania tego stanowiska nie jeden zapewne popełniłby te same, a może i inne gorsze jeszcze

Wice-konsul z Essen w Łodzi.

Co mówi pan Jerzy Lechowski o sytuacji Polskiej Kolonii Robotniczej w Zagłębiu Ruhry.

pap) Dowiedziawszy się od p. Komendanta Policji Państwowej Zygmunta Wróblewskiego, iż gości u siebie wice-konsula Polski z Essen p. Jerzego Lechowskiego, zwróciliśmy się z prośbą o nakreślenie nam szkicu stosunków panujących w Polskiej Kolonii robotniczej na terenie abserbującym tak silnie cały świat.

W jakim charakterze przybywa p. Konsul w Polsce?

— Misja, z jaką się zjawilem w kraju jest podwójna.

Celem moim było w związku z katastrofalną sytuacją robotników polskich w zagłębiu przedstawić dokładnie Rządowi Polskiemu sprawę bezrobocia, a następnie przez wszczęcie szerokiej akcji społecznej uzyskać materialną pomoc dla skazanych przez Niemców na głodową śmierć robotników polskich.

— Informacje p. Konsula będą dla przemysłowej Łodzi bardzo cenne. Czy sytuacja jest aż tak groźna?

Bezwarunkowo Rząd niemiecki przeprowadzając bierny opór w Zagłębiu i syberydując bezrobocie wypłacał zapomogi jedynie robotnikom niemieckim, nie troszcząc się zupełnie los robotnika polskiego, któremu odmówił kategorycznie jakiegokolwiek pomocy, gwałcąc tem samem Traktat Wersalski, przewidujący w razie bezrobocia stosowanie jednakowych praw dla wszystkich bez wyjątku obywateli.

Tysiące rodzin znalazło się w sytuacji bez wyjścia. Niemcy, nie mogąc w innej formie wyrzucić zemsty za okupację, pozbawiali tendencyjnie Polaków pracy, jako tych, którzy nie solidaryzowali się z aktami bezprawia i nie przestawali pracować w kopalniach i fabrykach.

Z chwilą mego wyjazdu z Essen, mieliśmy zarejestrowanych dwa tysiące głów rodzin bez pracy, żyjących 6 tysięcy osób, — cyfra ta, jak się ostatnio telegraficznie dowiedziałem wzrosła już do 16 tysięcy.

W zatrudnionych obecnie 40 proc. ogólnego stanu robotników niema już zupełnie Polaków. Są to zakłady Kruppa i Otto Wolffa pod firmą „Feniks”, które zawarły odpowiedni układ z Francuzami.

Tissen, która zatrudniała największą ilość Polaków i Stinnes umowy dotychczas nie podpisali.

— Jaką akcję podjął Konsulat Polski w Essen?

Konsulat Polski w Essen z p. Leonem Barciszewskim na czele świetnym znawcą stosunków i wybitnie zdolnym człowiekiem, cieszącym się maksymal-

nym zaufaniem całej kolonii polskiej wszczął akcję na szeroką skalę.

Przedewszystkiem samodzielnie konferując z Rządem francuskim i dzięki jego życzliwości mógł już skierować znaczne transporty robotników, lecz tylko kawalerów do Francji.

Po wstępnych pertraktacjach p. Min. Olszewskiego w Berlinie i Konsulatu w Essen z Rządem Belgijskim zawarty został między nim a Rządem Polskim układ resortowy w sprawie skierowania transportów robotniczych rodzin polskich do Belgii, gdzie niedawno jeszcze nieudność ustąpiła należytej ocenie rzetelnej wartości robotnika polskiego.

Do Polski nie chcemy skierowywać bezrobotnych, gdyż przyspożyłoby to tylko nowe trudności rządowi.

— Jakie organizacje robotnicze istnieją w Zagłębiu?

Robotnicy polacy zorganizowani są w dwóch silnych związkach. Są nimi: Związek Górników Polskich z siedzibą w Essen, liczący przeszło 6 tysięcy członków. Prezsem jego jest p. Kolo-packi, niezwykle energiczny człowiek, cieszący się nawet u władz okupacyjnych wielkim zaufaniem i szacunkiem. Występuje on sam na wszelkich konferencjach z miejscowymi władzami okupacyjnymi, a przez rzeczowe wypowiedziane argumenty broni z powodzeniem interesów związku.

Drugim jest związek Metalowców Polskich z siedzibą w Bochum. W tych związkach ogniskuje się całe życie kolonii polskiej.

Jakie są widoki pomocy, względnie jakie już rezultaty osiągnął p. Konsul w Kraju?

— Akcja pomocy materialnej, o której zabiegam u społeczeństwa nie może być przez Skarb popartą z racji ciężkiej sytuacji finansowej.

Konferencja moja z Rządem rozwiła ostatecznie moje złudzenia. Celem moim jest uzyskanie 100 tysięcy franków jako pierwszą pomoc dla bezrobotnych.

W Poznaniu akcją pomocy zajął się p. Józef Zychliński.

W Katowicach organizuje komitet p. marszałek Wolny. Tu zwłaszcza znalazłem odrazu ludzi czynnych. Poparcie przyrzekł nawet p. Tenala, wiceprezydent Związku Niemieckich Przemysłowców na Śląsku. Z Łodzi wyniosłem również bardzo mile wrażenia.

Skierowany do p. Henryka Grohmana znalazłem u niego pełne zrozumienie ważności akcji pomocy. Ofiarując 1000 dolarów jako zaliczkę od siebie na

wspomniany cel przyrzekł zająć się osobicie akcją na szeroką skalę, tak, że mam nadzieję, iż ta minimalna kwota uzyskana zostanie.

W Warszawie utworzył się komitet centralny pod przewodnictwem marszałka Senatu p. Trąpczewskiego, który początkowo nie żywił wielkich nadziei w skuteczność akcji, wskazując na ogólną misję finansową. Dziś odjeżdżam do Warszawy celem złożenia Rządowi sprawozdania z dotychczasowych wyników.

Jak się odnosi Kolonia Polska w Zagłębiu do miejscowych ruchów?

— W życiu politycznym, w całym tego słowa znaczeniu Polacy udziałów nie biorą. Wszelkie ruchy separatystów, walki komunistów z policją, starcia nacjonalistów z separatystami i t. p. są dla Kolonii zupełnie obojętne.

Na całym terenie okupowanym panuje ogólne przygnębienie, coraz większa apatia ogarnia społeczeństwo, a o zniesieniu okupacji nikt nie myśli.

Co do organizacji propagandy francuskiej jest ona świetna. Sprężystość i konsekwencja w postępowaniu przełamła opór.

Trudności nasuwają się jednak poważne w opanowaniu mas robotniczych, które opłacane przez Berlin i nie przez tak długi okres nie robiąc odwykły z jednej strony od pracy, a z drugiej strony wymagały swych nie umia ograniczyć.

— Jak odnosi się Kolonia Polska do wypadków krajowych? Odczuwamy je wszyscy bardzo silnie. Przygnębienie i jakiś niewytłomaczony żal przepaja nas, — żal i smutek, który go nie prędko pozbyć się można.

Tu w kraju wypadki płyną szybko po niebie, zacierając łatwiej blizny, — u nas jednak, każdy potężny wstrząs pozostawia niezatarte ślady.

Wiadomość — cios spada, a łagodzące ewent. komentarze wrażeń już nie osłabia, zwłaszcza na gruncie tak wrogim, który z każdego naszego nieszczęścia raduje się, wydmuchiwuje je i zabarwia celowo.

Uśmiechnąwszy się, jak do niedościgłych marzeń na zaproszenie odwiedzenia twierdzą polskości w Ruhrze, podziękowałem wielce sympatycznemu p. Konsulowi za takwaw informację.

Od siebie dodajemy, iż p. Jerzy Lechowski był dłuższy czas konsulem w Koszycach, gdzie działalność jego nad zbliżeniem się Słowaków i Węgrów do Polski, organizowanie wycieczek do Pol-

ski stało się dla Czechów niebezpiecznym ruchem.

Rząd Polski ulegając Czechom wołał p. Lechowskiego z Koszycy przenosząc go na tak ciężką placówkę, jak jest Konsulat Polski w Essen.

—) Z Twa „Rozwój”. Z okazji dziesięciolecia istnienia Twa „Rozwój” ukazuje się jubileuszowy numer tygodnika „Rozwój” w dużym nakładzie i powiększonym formacie. W numerze tym oprócz sprawozdania z dotychczasowej działalności Twa „Rozwój” planów pracy na przyszłość, umieszczone będą artykuły związane z zagadnieniami kwestii żydowskiej w Polsce, napisane przez najwybitniejszych żydoznawców polskiej jak np. ks. prof. Krzyszyński, prof. Skoczyla, Roman Dmowski, redaktor „Pielgrzym”, znany literat Maciej Wierzbicki i wielu innych postaci ze świata naukowego. Wspomniany egzemplarz otrzymają stali prenumeratorzy tygodnika „Rozwój”. Twa „Rozwój” w Łodzi chcąc uprzystępnić nabycie tak cennej pamiątki z działalności odżydzaniowej przyjmuje już zamówienia od członków i sympatyków Twa, którzy dotychczas nie zaprenumerowali tygodnika „Rozwój”, biuro mieści się przy ul. Podlanej 4.

—) Ze Szkoły Rzemiosł. W niedzielę dnia 25 bm. o godz. 9 rano odbędzie się w lokalu Szkoły Rzemiosł ul. Wodna 34 ciągnięcie loterii fantowej urządzonej staraniem Zarządu Szkoły celem przysporzenia funduszu na utrzymanie tak ważnej placówki naszego miasta.

Od godz. 2 po poł. rozpocznie się wydawanie wygranych fantów.

O godz. 6 wiecz. odbędzie się wieczornica na sali Szkoły o nadzwyczaj impanującym programie.

Wobec dewaloryzacji marki cen 1 su nie stoi w żadnym stosunku do zawartości fantów. Zarząd uprasza przeto właścicieli losów o datki przy wejściu.

—) Ze Związku Harcerstwa Polskiego. Zawiadujemy, iż obrady podczas Zjazdu drużynowych Chórów Łódzkich odbywać się będą w sali Województwa Łódzkiego, ul. Zawadzka 11, wieczornica w sobotę od godz. 20-ej w sali Stow. Handl. Polskich ulica Piotrkowska 113.

—) Z Klubu Narodowego w Łodzi. W poniedziałek dnia 26 listopada r. b. o godz. 8-ej wieczorem w lokalu Polskich Kupców i Przemysłowców Piotrkowska Nr. 113, odbędzie się wieczór dyskusyjny na temat „Sanacja Skarbów”. O liście przybycia członków Klubu Narodowego uprasza Zarząd.

Nie pij mleka nieprzegotowanego! Tyfus w mieście

blędy. Będę uważał za bardzo szczególne, o ile bym właśnie się przyczynił moimi uwagami do tego, ażeby obecny Minister przez pewne zmiany w swojej dotychczasowej linii mógł przynieść ten pożytek krajowi, o który się istotnie stara.

Unikałbym z mej strony wytykania tego, że obecna polityka skarbowa przez to jest wadliwa, iż odbiega od mego planu, gdyżby nie to, że uważam za konieczne stwierdzenie, po paromiesięcznej przerwie, iż nie przestałem wierzyć w plan, który przed pół rokiem postawiłem. Przez bronienie tego planu nie bronię samego siebie, czego oczywiście bym specjalnie nie czynił. Najpierw nie uważam planu, który postawiłem i przeprowadzałem za moje wyłącznie i szczególne dzieło. Było to dzieło wspólnej pracy, mojej oraz kilku działaczy skarbowych, z którymi pracowałem razem i z których kilku porzuciło obecnie Ministerstwo.

Jeżeli z jednej strony bronię planu, który był dziełem wspólnym, a nie specjalnie moim, to z drugiej strony nie uważam siebie samego wcale za powołanego do wykonywania tego planu. Przedewszystkiem czuję się winnym tego, że źle obliczyłem dopływ walut do P. K. K. P. w czerwcu r. b., rachując na przyobiecany wpływ 6 milionów dolarów, nie przewidując, że wieźciele angielscy wstrzymają przyobiecany kredyt na skutek pewnego wahania w zaufaniu do stosunków w Polsce pod wpływem zmiany gabinetu, dokonanej w końcu maja.

Smiało zupełnie i otwarcie wystę-

puję obecnie w obronie planu, w który wierzę, a pragnę również, by inni w ten uwierzyli i go wykonywali.

Dwuwalutowość

Podstawami tego planu są zasady następujące: jest rzeczą absolutnie niezbędną, by akcja sanacyjna Skarbu była oparta na siłach własnego społeczeństwa i aby pożyczkę zagraniczną nadać rolę w planie sanacji nie ratunkową, a cenną i pożądaną pomocą, jest dalej rzeczą konieczną, aby sanację finansów państwowych przeprowadzać łącznie z sanacją podstaw finansowych życia prywatnego-gospodarczego, stosując te same zdrowe zasady do wszystkich dziedzin świadczeń, kredytu i rozrachunków. A te zdrowe zasady to zasada istotnej, a nie formalnej równowagi, zasada stałego i obiektywnego miernika wartości z chwilą, gdy pieniądz krajowy dawno nim być przestał. Dalej rozumieć należy, że uzdrowienie skarbu to nie dzieło paru oderwanych postulatów i pociągnięć, które by szybko mogły dać rezultaty, a cały system ciągłych wysiłków, w jeden celowy plan ujętych. Nie uważam, żeby plan, który wprowadzałem miał być jedynym. Bardzo byłbym rad, gdyby inny plan okazał się lepszym. Ale konieczną jest rzeczą, by istniał plan określony, by był konsekwentnie przeprowadzany i by odpowiadał najniezbędniejszemu warunkowi przywrócenia zdrowia normalnego w zakresie stosunków finansowych oraz zachowania samodzielności w rozbudowie naszej państwowości.

Obecnie wysuwana jest koncepcja, że

niebony złota, lecz złote polskie przez Bank emisyjny natychmiast w życie wprowadzone winny zarządzić sytuację, wprost ją uratować. O ile istotnie złota takie zostaną wprowadzone w obieg, będzie to zupełnie naturalnym rozwojem polityki złotowej. Już w marcu opracowany został przy mnie projekt Banku emisyjnego. Nie uczynił on zażość wymaganiom i dla zebrania materiału dla założenia Banku emisyjnego umówiłem się z prof. Rybarskim, który w tym celu wyjechał zagranicę z mego ramienia, by wrócić z gotowym projektem Banku emisyjnego. Miało to być na lipiec, najpóźniej sierpień. Dziś wiemy, że dopiero w listopadzie zaczynają się narady nad projektem prof. Rybarskiego...

Ale dziś ma być dana tana podstawa dla tego projektu. Dziś żądają sfery decydujące, żeby ten projekt dał możność natychmiastowego wycofania marek. W moim planie wycofanie marek miało być dokonane dopiero w fazie takiej, w której sanacja mogłaby być uważana za zakończoną, a więc w fazie późniejszej. Natomiast założenie Banku emisyjnego miało być przyspieszone.

Z tego wypływa jasno, że Bank emisyjny miał wypuścić złote, któreby narazie kursowały na terenie na równi z marką, a dopiero później marki byłyby wycofane. Jest to koncepcja dwuwalutowości, jako fazy przejściowej do waluty stałej i mocnej. W tej koncepcji bon złoty jest niezem innym jak surogatem przyszłego złotego.

Escełwnicy polityki słotowej i

przeciwnicy dwuwalutowości domagali się Banku emisyjnego i wprowadzenia złotego, ale chcą by jednocześnie wykupiona została marka polska. Otóż w tem ostatniem żądaniu tkwi błąd najwężności. Choćby wykupił od razu markę polską dlatego, że ona tak nisko stoi i że to będzie nie drogo zatem kosztowało, jest zamiarem pełnym naiwności, bo gdyby szczytem dobrej reformy było to, żeby za inflacją zapłacić najtańszą, to najlepszą byłaby ta reforma, przy której zło inflacji najbardziej dało się we znaki i deprecjacja najbardziej byłaby posunięta.

Właśnie to, że dziś wszystkie marki dałyby się tanio wykupić i wymienić dowodzi, że moment jest bardzo nieostrożny dla porzucenia całkowitego marek, bo ich niski kurs jest wynikiem daleko idącego procesu spadku kursowego, który pociąga za sobą konieczność ogromnie silnych deficytów, a więc silnej inflacji w najbliższych miesiącach.

Przezorność nakazuje nam bardzo ostrożnie rozważyć, w jakim momencie markę złotym zastąpić można bez ryzyka spadku nowej waluty. Złoty, który natychmiast ma zastąpić markę będzie to ta sama co dziś marka bez szeregu zer końcowych. Wszelkie burze dziś łamiące kurs marki, wszelkie nieprzewidziane potrzeby państwa, strajki, zatamowanie eksportu, wszystko to będzie walić w kurs złotego, jak dziś wali w kurs marki i złoty się nie oprze.

(Dok. nastąpi.)

Budżet na r. 1924.

Min. spraw zagr.

Budżet ministerjum spraw zagranicznych nie należy do dziedzin dochodowych. Preliminarz jego w budżecie ministra Kucharskiego zamyka niedoborem 7 i pół milionów zł. przedstawia bowiem w dochodach 339 200, zaczerpniętych przede wszystkim z opłat konsularnych 992,500. w rozchodach zaś kwotę 4,910,809.

Zarząd centralny MSZ. pochłania kwotę 3.449.737. Jest to wydatek wyczerpny. Personal centrali przewyższa 282 c. 18 mniej niż w r. ub. urzędników etatowych, 70 kontraktowych i 40 niższych funkcjonariuszy. Koszt ich uposażenia wynosi 973.919. Ważniejszą pozycję w wydatkach urzędowych stanowią telegramy, na które prelimitowano kwotę 200.000. Wysokie też są z natury rzeczy koszty podróży: na podróże służbowe przewidziano kwotę 34.000, na podróże kurjerów dyplomatycznych 50 000, na potrzeby delegacji 30.000. Fundusze specjalne w MSZ. wynoszą 854 257, a to: prasowo-wydawniczy 49 388, propagandowo-kulturalny 97.772, dyspozycyjno-polityczny 87.197.

Przechodzimy do poselstw i konsulatów. Wydatki pierwszych stanowią 5.251.228, drugich 4.696.120. Głównym komisarzem generalnym Rzeczypospolitej w Gdańsku posiadamy placówkę zamieszkałą w następujących państwach:

Poselstwa I-szej klasy w: Paryżu 18 osób, w tem 10 kontraktowych, Madrycie — 2 osoby, Tokio — 3 osoby, Berlinie — 18, z czego 8 kontraktowych, Moskwie — 14, Waszyngtonie — 10, w tem 6 kontraktowych, Rzymie przy rządzie włoskim — 10, w tem 4 osoby kontraktowe i przy Watykanie — 3, i Londynie — 11, z czego 3 kontraktowe, poselstwa II-giej klasy w: Wiedniu 66 osób personalu, w tem 49 kontraktowych, Brukseli — 5, Rio de Janeiro, Brazylja — 5, Pradze — 7, Belgradzie — 5, Bukareszcie — 7, Bernie szwajcarskiem — 4, Sztokholmie — 11, Konstantynopolu, gdzie placówka powstanie dopiero po ratyfikacji umów polsko-tureckich w liczbie pracowników, z czego połowa będzie kontraktowa;

poselstwa III-ciej klasy w: Buenos Aires, Argentyna — 4, Sofja — 4, w tem 3 kontraktowe siły, Kopenhaga — 5, w tem 3 siły kontraktowe, Tallinie-Rewlu, Estonja — 5, Helsingforsie — 6, Hadze — 3, Rydze 6, Budapeszcie — 8, w tem 5 kontraktowych.

Tu należy dodać przedstawicielstwo przy Lidze Narodów w Genewie, gdzie delegatem jest poseł londyński Kilmunt, a na miejscu w Genewie placówka z 2 urzędników. Na Ukrainie w Charkowie placówka liczy pracowników.

Placówki konsularne Polska posiada w państwach: Austrii, Wiedeń 1; Belgii, Antwerpja 5; Bruksela 1; Brazylji, Kurytyba 4; Węgier, Sofja 1; Chinach, Bharbin 4; Czechosłowacji, Praga 13; Morawskiej Szwabii, Brno 1; Danji, Kopenhaga 1; Estonji, Tallin 1; Finlandji, Helsingfors 1; Francji, Paryż 19; Lyon 1; Lille 8; Marsylja 3 i Strasburg 7; Holandji, Rotterdam 4; Jugosławji, Belgrad 1; Zagrzeb 5; Kanadzie, Montreal 8; Łotwie, Ryga 7, Libawa 3, Równie 5, Niemczech, Berlin 50, w tem 38 kontraktowych, Bytom 22, w tem 14 kontraktowych; Elk 3; Essen 2, w tem 25 kontraktowych; Ham-

burg 10, a w tem 8 kontr.: Kolonja 8 a 5 kontr.; Królewiec 13, a 7 kontr.: Kwidzyn 6, a 4 kontr.; Lipsk 7, a 5 kontr.: Monachjum 5; Olsztyn 4, Pila 5 i Wrocław 11, w tem 8 kontr. Rosji, Moskwa 12, Rumunji, Bukareszt 5, Czerniowce 11, z czego 8 kontr. Galicja 4 i Kiszyniów 4. Stanach Zjednoczonych. Buffalo 9, w tem 7 kontr., Chicago 16, w tem 14 kontr., Detroit 14, w tem 11 kontr. sil, Nowy Jork 47, w tem 32 kontr. i Pittsburg 13, w tem 10 kontr., Syberji. — Władystok 5; Szwajcarii, Berno 1. Zurych 5; Szwecji, Sztokholm 2; Turcji, Konstantynopol 1, Ukrainie, Charków 9, W. Brytanji, Londyn 8, Jerozolima 3, Włoszech, Rzym 1, Medjolan 3, Tryjest 3.

Ogółem w pracach dyplomatycznych, jest zajętych osób 242, w tem 124 kontraktowych, gdy w roku 1923 było 316; w pracy konsularnej 718, w tem 476 konsularnych, gdy poprzednio było zajętych 849 pracowników. Zniesiono reprezentacje naszą przy Lidze Narodów i w Kłajpedzie, poselstwa w Atenach (Grecja) i Norwegii (Chrystjanja) ograniczono w Szwecji. Placówki konsularne zniesiono w Winnipegu (Kanada), Elblągu (Niemcy i St. Louis (Stany Zjednoczone).

Najbardziej są rozbudowane reprezentacje dyplomatyczne w stolicach mocarstw i dawnych państw zaborczych, a placówki konsularne w państwach sąsiadujących z nami i tych, gdzie się skupia emigracja polska (Francja, Stany Zjedn.) Najdrożej zaś

kosztuje utrzymanie placówek tam, gdzie waluta stoi wysoko. Wiedeń, gdzie się znajduje 70 pracowników MSZ. kosztuje 215 633, a no. Detroit, gdzie ich mamy tylko 14—249 063 zł. Jak tu działał komisarz oszczędnościowy, widać choćby z zestawienia osobowego.

Rozpatrując dalej preliminarz budżetowy MSZ., przychodzimy do wydatków, wpływających z traktatów pokojowych i umów międzynarodowych. Zwyczajnymi dotacjami są tu koszty utrzymania Ligi Narodów (100 000 zł.) i udział w kosztach utrzymania wys. komisarzy Ligi Narodów w Gdańsku (50,000 zł.), reszta zaś wydatków to są nadzwyczajne, przejściowe. Więc przedstawicielstwo przy komisji mieszanej na G. Śląsku, komisja graniczna polsko-niemiecka, polsko-czeska, przedstawicielstwo przy trybunale rozjemczym polsko-niemieckim w Paryżu, udział w kosztach komisji międzynarodowej zarz. Odry, w kosztach trybunału rozjemczego w Hadze i w Gdańsku, wreszcie dotacja na rokowania polsko-niemieckie. Na pokrycie tych nadzwyczajnych wydatków jest prelimitowane 996 184 zł. Są to wydatki od nas zgola niezależne.

Na wydatki biura komisarza generalnego w Gdańsku prelimitowano 328.100, z czego 174 524 na uposażenie funkcjonariuszy, 104.000 na remonty, 50 tys. na fundusz dyspozycyjny. W komisariacie pracuje 15 urzędników etatowych, 35 kontraktowych i 5 niższych funkcjonariuszy. Verax.

Obrona przeciwgazowa.

Komitet Obrony Przeciwgazowej w Warszawie wydał broszurkę ilustrowaną o 32 stronach p.t. „Sprawozdanie o działalności Komitetu Obrony Przeciwgazowej od chwili powstania do 1 października 1923 r.”

Z tej broszury dowiadujemy się: 1) że powstało 56 Komitetów w różnych miastach Polski, 2) że wpłynęło ofiar na ogólną kwotę 546,548,281 mk. z których wydano na roboty przedwstępne 218,547,530 m. zostało 328,049,954 m. Pieniądze w miarę wpływu były składane w rachunku złotym, co na 1 października stanowiło 21,600 złotych za które już w październiku kupiono 1 mil. 200 tys. sztuk cegły, za otrzymane tereny (8 morgów) pod budowę Instytutu Gazownawczego i ogrodzono je płotem ze słupów betonowych i drutu kolczastego (400 słupów 3 metrowej długości) 4) że wreszcie przygotowano plany pod budowę, które zostały już zatwierdzone przez odpowiednie władze. Będzie to małe miasteczko zamknięte w sobie i zawierające cały szereg budynków, przeznaczonych na laboratorja, hale doświadczalne, komorę gazową, muzeum, krytelnia salę posiedzeń, budynki gospodarcze i domy mieszkalne. Na początku broszury Komitet zwraca uwagę na wielką rolę, którą gazy trujące odegrały w Wielkiej Wojnie Światowej, a w końcu broszury podkreśla doniosłe znaczenie, zastosowania gazów trujących w rolnictwie, trzeba bowiem wiedzieć, że próby zastosowania gazów trujących w rolnictwie robią się na wielką skalę w Europie i Ameryce: tępienie szarańczy, suszów oraz wszelkich szkodników, niszczących lasy, zboża, ogrody warzywne i owocowe. Komitet ma mocną nadzieję, że tą sprawą zainteresują się i nasi rolnicy i przyjdą z materialną pomocą.

Musimy zauważyć, że w jednym z państw zachodnich rozpoczęto budowę Instytutu Gazownawczego na wielką skalę przez dwa ministerstwa: rolnictwa i wojny. W tym instytucie będą pracowali razem chemicy rolnicy i chemicy-oficerowie.

Broszura kończy się gorącą odezwą do społeczeństwa, wzywającą o pomoc materialną.

Wreszcie broszura zwraca uwagę na ogromnie bogatą literaturę o gazach trujących w Europie Zachodniej, która sięga do kilkunastu tysięcy prac samodzielnych. My niestety i pod tym względem jesteśmy bardzo ubodzy, albowiem posiadamy tylko jedną większą pracę pułkownika Małyszko p.t. „Wojna Chemiczna” o której generał Serda-Teodorski tak pisze w przedmowie:

„Praca niniejsza p.t. Małyszko napisana jest na podstawie poważnych studiów i z głębokim zrozumieniem rzeczy. Wywody są przekonujące, bo ściśle i logicznie przeprowadzone, znać w nich fachowca, owianego szczerym patriotyzmem, pioniera idei, który uważa za swój obowiązek przekonać ogół współobywateli, że czas już wielki wziął się do roboty twórczej.”

Nader ciekawa i pouczająca treść tej książki ujęta jest w formę prostą, a więc staje się dla każdego o średnim wykształceniu łatwo zrozumiałą.

Ponieważ gazy trujące grożą nie tylko żołnierzom na froncie bojowym, ale wszystkim obywatelom bez wyjątku, mieszkającym nawet w głębi kraju, przeto książkę tę powinien uważnie przeczytać każdy, kto chce wiedzieć, jak wygląda wojna gazowa oraz jakie są środki obrony przeciwko tej strasznej broni, nieznanej dotąd w dziedzinie ludzkości...”

Dzień Polityczny.

Dymisja Kucharskiego?

„Kurjer Czerwony” został poinformowany ze źródeł miarodajnych, że dymisja ministra skarbu p. Kucharskiego została już postanowiona.

Ostatni cios ministrowi Kucharskiemu zadał dzisiejsze posiedzenie Rady finansowej, której członkowie, posłowie: Michalski, Byrka i ks. Adamski orzekli ostatecznie, że plany p. Kucharskiego są nierrealne.

Jedynie czwarty członek Rady finansowej p. Dzieciuchowski popiera p. Kucharskiego.

W kołach zbliżonych do p. premiera Witosa, jako kandydatów na ministra skarbu wymieniają pp. Michalskiego i Byrkę, który w czasach gabinetu Moraczewskiego był kierownikiem ministerjum skarbu.

Echa zamachu krakowskiego.

Sledztwo policyjne w sprawie zaisc w dniu 6 listopada br. w Krakowie zostało już ukończono. Przed sądem stanęło 16 oskarżonych, o podburzenie do buntu i rozruchów i niedozwolone noszenie broni. Prokuratura przygotowuje akt oskarżenia.

Sledztwo wojskowe trwa w dalszym ciągu. Zostanie ono ukończono po przesłuchaniu wojskowych z oddziałów, biorących udział w akcji w dniu 6 listopada br. w Krakowie.

Rada Ligi Narodów.

Porządek dzienny 27 sesji Rady Ligi Narodów, która zbiera się dn. 10 grudnia b. r. w Paryżu, obejmuje m. in. następujące sprawy: o graniczenie zbrojeń, sprawę mniejszości narodowych na Litwie kowieńskiej, w szczególności sprawę ratyfikowania przez Litwę deklaracji o obronie mniejszości narodowych z dn. 12 V 1922 r., prawa uzyskiwania obywatelstwa polskiego (art. 3 i 4 traktatu o mniejszościach) następnie sprawę koloniatów niemieckich w Polsce, sprawę granicy polsko-czeskiej na obszarze Jaworzyny i dwie sprawy dotyczące Głdniska: wyznaczenie wysokości komisarza dla Głdniska oraz personalu dyplomatycznego Polski w Głdnisku.

Komisja współpracy intelektualnej.

Dnia 5 grudnia b. r. odbędzie się w Paryżu posiedzenie komisji współpracy intelektualnej przy Lidze Narodów. Na zaproszenie tej komisji wystosowano do kasy im. Mianowskiego w Warszawie, wysłędza do Paryża całym wzięcia udziału w posiedzeniach komisji prezes kasy im. Mianowskiego prof. Lutostański. Na porządku dziennym znajdą się m. in.: sprawy uregulowania wymiany wydawnictw naukowych, profesorów oraz studentów uniwersytetów różnych krajów.

Sprawa senatora Hammerlinga.

W sprawie ogłoszonych szczegółów dotyczących się przeszłości senatora Hammerlinga, zarząd klubu Piasta, zwrócił się jak wiadomo do niego z żądaniem wyjaśnień. Senator Hammerling w liście do zarządu oświadczył, że sprawę odda pod rozpatrzenie sądu marszałkowskiego. Zarząd klubu uznał to za niewystarczające i zarządził od sen. Hammerlinga, by sprawę oddał pod rozpatrzenie sądu karnego. W związku z tem obiegają w kulu rach. sejmowych pogłoski, jakoby sen. Hammerling miał dobrowolnie zamier złożyć mandat.

Domniemany morderca rotmistrza Bochenka ujęty.

Kraków, 23 listopada (tel. wł. Kur. Łódz.) Aresztowano w związku z krwawym dniem 6 listopada nieślakiego Juliana Redlicha, rzeźnika, lat 28. Redlich podejrzewany jest o to, że strzelał do rotmistrza Bochenka. Aresztowano również znanego na bruku krakowskim przywódcę socjalistów niezależnych dr. B. Drobnera.

Polacy Chrześcijańscy
NABYWAJĄCIE UDZIAŁY
Hurtownia Towarzystw „Rozwój” w Łodzi. Udziały przyjmujemy
Bank Współdzielczy Andrzeja 3 i Tow. „Rozwój” podłóżna 4
 Nowa ta placówka organizuje hurtownię handlu artykułami pierwszej potrzeby i surowcami niezbędnymi dla rzemieślników. **Swój do swego po swojej**

Popierajcie przemysł polski!

EXPRESS HANDLOWY

„Kurier Łódzki“.

Sobota 24 Listopada 1923 r.

„Kurier Łódzki“.

Kronika ekonomiczna.

Zakłady Żyrardowskie.

ex) Wobec cięższych zobowiązań Zakładów Żyrardowskich względem rządu za wniesione przez Min. Przem. i Handlu wkłady na odbudowę fabryki podczas państwowego zarządu Żyrardowem, Zarząd tych fabryk postanawia podnieść kapitał zakładowy. Jak nas informują kapitał ten wynoszący 9,000,000 rubli ma być w najbliższym czasie zwiększony o 338 miliardów 800 milionów droga wypuszczenia 720 000 sztuk akcji nowej emisji. Po sfinalizowaniu zobowiązań rządowych pozostały kapitał użyty będzie jako nowy środek obrotowy.

Projekt ustawy o V serii biletów skarbowych.

Jak nas informują Min. Skarbu ma wystąpić do Rady Ministrów z nagłym wnioskiem w sprawie wypuszczenia V serii biletów skarbowych. Konieczność ta motywuje się przede wszystkim upływającym 1 stycznia 1924 r. terminem płatności serii IV biletów skarbowych, następnie zmniejszeniem się w ten sposób emisji banknotów. Warunki emisji biletów byłyby w drodze rozporządzenia wydane później przez p. ministra skarbu, a to ze względu na szybkie zmiany, którym rynek pieniężny ulega.

Sprawy wywozowe.

Na ostatnim posiedzeniu zmniejszonego komitetu Głównego Urzędu Wwozu i Wywozu uchwalono pozwolić na wywóz z Polski 102 i pół wagonu siodła za pobraniem opłaty wywozowej, 1 dol. ameryk. od jednej tonny płatnej w markach polskich, 26 wagonów soczewicy za pobraniem opłat wywozowych 35 centów amer. od 100 klg., 19 wagonów bobu za pobraniem opłaty wywozowej 35 centów amer. od 100 klg., 6 wagonów kaszy gryczanej, 5,500 klg. zajęcy bez skórek za pobraniem opłaty wywozowej 6 centów amer., od 1 klg. wagi bitej, 200 wagonów wyki, opłata wywozowa 15 dol. amer. od 1 wagonu 10-tonnowego, 200 wagonów peluszek, opłata wywozowa 8 dol. amer. od 1 wagonu 10-tonnowego, 300 wag. koniżyny co stanowi 10 proc. zysku eksportera. Podział kontyngentu wyki, peluszek koniżyny i seradeli nastąpi 3 grudnia b. r. Podania w tej sprawie należy składać do dn. 30 listopada r. b.

O umowę handlową polsko-węgierską.

Poselstwo węgierskie w Warszawie zwróciło się do rządu polskiego z propozycją rozpoczęcia rokowań o zawarcie umowy handlowej z Polską. Rokowania odbędą się prawdopodobnie w niedługim czasie w Warszawie.

Ruch ludności w Łodzi. W dniu 22-go b. m. na posiedzeniu Rady Miejskiej rozdano klubom radnych po jednym egzemplarzu „Rocznika statystycznego m. Łodzi, za rok 1922“, który dopiero co wyszedł z pod prasy drukarskiej i został wydany nakładem Magistratu Łódzkiego pod redakcyjnym kierunkiem p. Edwarda Rosseta, naczelnika Wydz. Statystycznego Magistratu m. Łodzi.

Rocznik zawiera bardzo obfity materiał, przedstawiający w cyfrach prawdziwe oblicze naszego miasta. Zastępuje na wyróżnienie opracowanie działów: Przemysł i praca, Koszty utrzymania i ceny, Szkolnictwo oraz Demografia. Według dat działu Demografii wynika, że ludność Łodzi z 506000 głów w 1913 r. spadła na 341,500 głów w 1915 roku, utrzymała się przy liczbie 341529 głów w 1918 roku i osiągnęła 472457 głów w 1922 roku.

Rocznik zawiera 115 stron druku, powrócimy do szczegółowego omówienia jego treści.

Zawarcie umowy węglowej w Zagłębiu Dąbrowskiem. Onegdaj, dnia 21 b. m. została podpisana nowa umowa węglowa pomiędzy przemysłowcami a górnikami w sprawie wynagrodzenia na drugą połowę listopada.

Robotnicy przyjęli 30 proc. dodatku, redukując swoje żądania ze 120 proc. zadeklarowanych dn. 15 listopada r. b. Należy zaznaczyć, że komisja statystyczna obliczyła na Zagłębie Dąbrowskie 51 proc. wzrostu drożyzny.

Trzebina
Hurt
Marynin
Herbata
Przem. i eksp. leśny
210—150—

Tendencja słaba.

Wierzenia pogłębia warszawska.

Warszawa, 23 listopada A.W.
Nowy Jork 3000 Tendencja mocna
Cegielski 550, Zieleniowski 9,50
Parowazy 260, Nafta 195, Nobel 700
Chodorów 3,750, Bank Przem. Lwow. 3
Lilpop 520, Cukier 4,300, Suchedniów
2475—2525, Ostrowiec 10 mill. Nitro
130, Lokomotywy 300, Lechita 75—8
Maablad 90.

Tendencja niejednolita.

Giełda berlińska.

Berlin, 23 listopada (PAT). Notowania w milionach.
Holandia 1,593,000—1,604,000
Belgia 195,510—196,400
Włochy 183,540—184,400
Anglia 18,354,000—18,446,000
Ameryka 4,189,500—4,210,500
Francja 237,430—238,500
Szwajcaria 730,170—733,800
Hiszpanja 546,630—649,300
Austria 58,852—59,100
Bułgaria 34,314—34,400
Praga 121,695—122,300

Giełda gdańska.

Gdańsk, 23 listopada (PAT). Notowania w guldenach gdańskich.
Dolary 5,80,54—5,83
Funtów szt. w mk. n. 31,920,—32,000
milionów
Guldeny holen. za 1 guld. 216,88—217
Marka polska za milion 19,45—19,5
Na Warszawę za milion 17,95—18,1
Paryż za 100 franków 30,54—30,7

Giełda zurychska.

Zurych, 23 listopada (PAT). Notowania końcowe.
Holandia 219,90 N. Jork 573
Londyn 2507 Paryż 31,00
Mediolan 24,85 Praga 16,67
Budapeszt 0,03,02 Belgrad 6,57 1/2
Sofia 4,74 Bukareszt 2,75
Wiedeń 0,0080 1/2

Giełda londyńska.

Londyn, 22 listopada.
Paryż 80,7
Holandia 11,50 i trzy czwarte
Belgia 95,0
Szwajcaria 23,6
Nowy Jork 457,3
Hiszpanja 33,57 i pół
Włochy 100,3
Niemcy 38 i pół bilion
Wiedeń 311,50
Bukareszt 95

RYNEK WALUTOWY.

Giełda warszawska.

Warszawa, 23-go listopada — A.W.)

NOTOWANIA OFICJALNE.

Gotówka.

Dolary 2,900,000
Bony złote 180,000—440,000
Franki złote 567,960
Pożyczka 8 proc. 3,000,000—4,000,000
Franki franc. 150,000

Czeki.

Belgia 133,250
Londyn 12,755,000—12,700,000
N. Jork 2,900,000
Paryż 163,000—159,000
Praga 83,350—83,300
Szwajcaria 506,000—506,550
Wiedeń 4075
Holandia 1,105,000—1,104,250
Włochy 126,250

Tendencja bardzo mocna.

Kije.

Bank Dyskontowy 3000
Bank Handlowy 2200—2100—2150
Bank Zw. Ziemian 140—150
Bank Przem. Lwów 325—350—340
Bank Zi. Ziem. Pol. 800
Bank Kred. Warsz. 7,0—625—725
Powsz. B-k Kredyt. 45—50—49
Bank dla H. i P. 620—600
dr. 625—712

Bank Małopolski 500—525
Bank Spółdzielczy 1550
Polska 195—170—180
Czersk 1625—1725—1700
III em. 700—650—675

Cukier 4450—3750—4175
Firlej 375—365
Łazy 110—105—115
Drzewo 220—230—235
Węgiel 5100—4900—5000 (1)
5200—4900—5100 (2)
5600—5400—2500 (3)
dr. 5900—6800—6000

Lilpop 530—462 i pół 475
Modrzewiów 6600—8000—7700
Ostrowiec 10000—9600—9700
Parowozy 240—250—245
Vem. 210—200—210
Rudzki 1400—1100—1250 (1)
1525—1575—1375 (3)
drobne 1550—1350—1450

Zieleniowski 9200—9250—9400
Borkowski 320—310—325
Jabikowscy 180—105—110
Żyrardów 245000—28000—263500
Cerata 135—140—130
Kluczew 620—660—630
Sita i Światło 500—550
Kifewski 2100—1850—1950
Haberbusch 3750—3675—3740
Rohn i Ziel. 550—585—575
IVem. 450—485
Gosiawice 1100—1000
VI em. 800

Cegielski 530—185—500
Zach. Tow. dla Handlu 180—200
Spirytus 1975—1700—1800 (2 i 3)
2150—2200 (4)

Elektryczność 1750—1570
Pocisk 290—315
Chodorów 3800—3450—3325
Polsk. Tow. Elektr. 175—155—150
Starachowice 2550—2400—2510
Korek 67 i pół
Częstocice 4800—3900—4000
Orwein 215—200
Fitzner 6500—6000—6200
TKanina 67 i pół
Polski Lloyd 80—72 i pół
Zegluga 210—180
Spiess 720—680—700
Konopie 375—360 Vem. 300

Syndykat rolniczy 1425—1475—1400
Rylscy 52 i pół 50—51
Pol. przem. naft. 500
Wila 250—210—250
Zawiercie 340—330—335
Bovary 2600
Polbal 80—90—85
Maszyny i narz. rol. 320—280
Suchedniów 2500
Kabel 325—450—425
Pustelnik 480—440
Ursus 500—520—510
Nobel 650—630
VI em. 620—605
8450—8400

Sole potasowe 40
Belpol 75—45
Skup sór 18000
Strem 250000 (przewalutowane)
Borman 950—900—915 (1)
Norblin 1025—1050 (2)
drobne 1850—1325
195—190
2200

Nafta 195—190
P.T.G. 2200

Chroni wzrok,

oszczędza prąd

PHILIPS ARGENTA

Gazeta Bankowa

dwutygodnik ekonomiczny przynosi prócz bogatego działu teoretycznego **najwięźsze wiadomości** o nowych emisjach akcji i warunkach subskrypcyjnych, walnych zgromadzeniach, wypłatach dywidendy i t. p. wszystkich banków i spółek akcyjnych w Polsce.

Kwartalna prenumerata 6 złp.

Adres wydawnictwa:
Lwów, Zimorowicza 5.

Utrzymaj czystość podwórza! Tytus w mieście!

Kronika zagraniczna.

Bankructwo doktryny bolszewickiej.

Dzienniki publikują raport, jaki złożyła wycieczka przemysłowców pod przewodnictwem Marschalla i Baldwina o podróży obserwacyjnej do Rosji. Raport stwierdza, że doktrynę komunistyczną należy uważać w Rosji za marłą. Dzisiejszy rząd jest rządem, którego polityka ekonomiczna idzie podług wzorów państw burżuazyjnych. — Głównym wysiłkiem rządu sowieckiego jest poprawa finansów i zrównoważenie budżetu. Rosja sowiecka poszukuje nowych kredytów zagranicznych dla rozbudowy przemysłu i jego odbudowy po przywróceniu przemysłu do norm przedwojennych, Rosja sowiecka będzie w stanie uznać i spłacić długi wojenne.

Faszyzm w Anglii.

Dzienniki donoszą o stworzeniu organizacji faszystowskiej na czele której stanął Farwys. Celem organizacji jest obrona króla i Anglii.

Uniform wzorowany jest na uniformie faszystów włoskich, składa się z czarnej koszuli z białymi wypustkami. Patronem organizacji jest „Żołnierz Nieznany”, którego grobowiec znajduje się w katedrze westminsterskiej.

Książę Yorku, sekretarz stanu dla spraw wewnętrznych okazuje żywe zainteresowanie się tą organizacją.

Teatr, muzyka i sztuka

Teatr Miejski w Łodzi

ul. Cegielniana 63.

Dziś, t. w sobotę o godzinie 4 po południu dla młodzieży arcydzieło A. Mickiewicza „Dziady”.

Wieczorem o godzinie 8.15 ciesząc się niesłabnącym powodzeniem „Szalona dziewczyna” ekscentryczna komedia Gavault'a z pp. Herbutówną, Wołoszynowską, Pawłowską, Zimnym w rolach głównych.

W niedzielę o godzinie 3 po południu (po godzinach zrzeszeniowych) „Ten, którego biją po twarzy” — wspaniały dramat L. Andrejewa.

We wtorek (po raz ostatni dla zrzeszeń) „Dom osaczony” — Frondale'a.

Teatr Popularny

ul. Ogrodowa 18.

W sobotę o godzinie 4 po południu dla młodzieży szkolnej „Głośna sprawa” dramat w 3 aktach.

Wieczorem o godzinie 8.15 „Ciotka Karola” arcywesoła komedia w 3 aktach z p. Stępczykiem w roli głównej.

W niedzielę o godzinie 3.15 po południu „Głośna sprawa” ciesząc się zawsze olbrzymim powodzeniem, wieczorem „Ciotka Karola”.

Bajki dla dzieci i młodzieży.

Dziś, w sobotę o godzinie 4-jej po południu w Sali Filharmonii znakomita nasza recytatorka p. Kazimiera Rychlewska opowie dzieciom i młodzieży rześcienne opowieści, uciechne historijki, cudowne bajki. Będzie to zaiste prawdziwa uczta dla naszych miłośników, dla których istotnie brak jest w Łodzi odpowiednich rozrywek.

Na program złożą się m. in. bajki Konopnickiej, Andersena, Or-Ota, Makużyńskiego i in.

Bilety do nabycia w kasie Filharmonii.

Ruch wydawniczy

Bohdan Winiarski: Ustrój polityczny Ziem Polskich w XIX wieku. Poznań, Fiszera i Majewski, Warszawa: S. Wende 1923 roku.

Wiek XIX stanowi tragiczną przerwę w twórczości państwowej Narodu Polskiego. Jednak w ciągu tego okresu, który w dziejach Państwa Polskiego stanowić będzie jeden z najważniejszych epizodów. Naród nie przestawał żyć, nawet rozwijać się w formach narzuconych mu z zewnątrz. Nie da się przeczyć, że formy te, aczkolwiek obce, oddziaływać musiały na proces dziejowy społeczeństwa; z drugiej strony społeczeństwo broniąc swego istnienia, starało się przystosowywać te formy do swoich potrzeb i konieczności życiowych. Długi jeszcze czas ślady tego zmagania się trwać będą, nie tylko w umysłowości polskiej, ale i w instytucjach, które wolna już Polska tworzyć zaczęła. Znajomość ustrojów państwowych, przez które przeszedł Naród Polski XIX wieku i które żyją jeszcze w organizacji dzisiejszej Rzeczypospolitej, ma nie tylko znaczenie historyczne, ale również doniosłość praktyczną.

Świeżo wydana praca Bohdana Winiarskiego, profesor Uniwersytetu Poznańskiego, odpowiada tej potrzebie w całej pełni. W obszernym wstępie czytelnik znajdzie zwięzłą charakterystykę ustroju dawnej Polski, ujętą ze stanowiska przedwzrostkiem prawa politycznego i dążności rozwojowych, przerwanych przez naszą katastrofę dziejową; wstęp ten pozwala zgłębić przepaść, jaka dzieli zasady państwowe polskie od tych, które społeczeństwu naszemu były narzucone od rozbiorów, oraz walkę pierwiastków prawnopolitycznych własnych i obcych, trwającą po dziś dzień. Kontrast ten występuje jaszkrawo już w rozdziale I zatytułowanym: „Ziemie Polskie po rozbiorach”. Następne rozdziały poświęcone są lapidarnemu przedstawianiu ustroju Księstwa Warszawskiego i W. M. Gdańska, 1807—1815 poczem rozdział IV charakteryzuje postanowienie Kongresu Wiedeńskiego w sprawie polskiej. Dalej rozwija się szereg rozdziałów, które obejmują dzieje ustrojów politycznych na Ziemach Polskich od Kongresu Wiedeńskiego aż do Wielkiej Wojny: Królestwo Polskie, Litwa i Ruś, Rzeczpospolita Krakowska, Galicja, Ziemie polskie zaboru pruskiego. Wziąwszy za cel zbadanie odrębnych organizacji państwowych na ziemiach polskich po rozbiorach, autor pozostaje wyłącznie w ramach prawa politycznego, wykraczając poza nie o tyle tylko, o ile to do lepszego zrozumienia danego ustroju jest niezbędne. Poświęcił natomiast prof. W. konieczne minimum miejsca pozaprawnym, politycznym procesom powstania i upadku tych organizmów państwowych. Tym sposobem praca ta stanowi dzisiaj niejako wstęp do studjum obowiązującego prawa politycznego polskiego. Ta zwięzła, bo niespełna 300 stron licząca książka jest niezbędnym podręcznikiem nie tylko dla młodzieży uniwersyteckiej, od której program studjów prawniczych wymaga znajomości historii ustroju Polski po rozbiorach, ale także dla każdego urzędnika, dla każdego pracownika w dziedzinie organizacji życia narodowego, dla każdego myślącego obywatela, który chce

Władysława z Kotowskich

KUŁAKOWSKA

wdowa po s. p. Zdzisławie, geometrze przysięgłym opatrzona św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach zmarła w dniu 23 listopada r. b.

Pogrzebeni w głębokim smutku dzieci, wnuki i rodzina zapraszają krewnych przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok w niedzielę dn. 25 b. m. o godz. 2 po poł. z domu przy ul. Piotrkowskiej Nr 106 na stary cmentarz katolicki oraz na nabożeństwo żałobne odbyć się mające w poniedziałek dn. 26 b. m. o godz. 10 rano w kościele św. Krzyża w Łodzi.

sobie zdać sprawę z warunków, w jakich Polska dzisiejsza organizować się musi.

Praca prof. Winiarskiego ukazała się przed dwoma laty w Paryżu w wydaniu francuskim p. t. „Les Institutions Politiques en Pologne au XIX siecle.”

×

Gadzikiwicz W. Dr. med. i fil. Badanie książek szkolnych pod wzgl. higienicznym. 1923, 8° str. 16 i 1 tabl. Nakład księgarni Uniwersyteckiej Fiszera i Majewskiego w Poznaniu.

Jeszcze w roku 1877 Javall wykazał, że książki szkolne przyczyniają się w znacznej mierze do powstania krótkowzroczności u młodzieży szkolnej. Badacz ten stwierdził, że krótkowzroczność rozwija się z chwilą, gdy dzieci zaoznają używać się czytać szcze ólnie jeżeli daje się im książki drobno drukowane. Badania te zostały później wielokrotnie potwierdzone.

W celu zwalczania krótkowzroczności we wszystkich niemal krajach wydawane są przepisy, normujące druk książek szkolnych.

Te ostatnie powinny podlegać kontroli higienicznej, przyczem o rezultatach badań winien być sporządzony protokół, który może służyć jako świadectwo higieniczne danego wydania książki.

O ile nam jednak wiadomo, książki szkolne zupełnie jeszcze nie były u nas badane pod wzgl. higienicznym, a nawet m. todyka badań nie była dotąd opracowana.

Zadania tego podjął się autor opracowując odpowiednią metodykę oraz przeprowadzając badania kilkunastu najważniejszych podręczników. Książka tą zainter sowić się powinni nie tylko pedagodzy, lecz także księgarze-wydawcy i drukarze.

Komunikaty.

Hurtownia Spółdzielcza „Rozwój” Radwańska 1.

Otrzymała dla członków przydział spirytusu leczniczego. Jest do odebrania zamówiony cukier w ciągu 2 ch dni.

OFIARY.

Z okazji imienin kolegi redaktora Klemensa Orzechulskiego składają na bibliotekę Polskiego Zw. Zaw. Drukarzy okr. Łódzki:

P. Czesław Gumkowski red. naczelny „Kurjera Łódzkiego” — mk. 500 tys.

P. Stanisław Bał, czl. red. „Kurjera Łódzkiego” — mk. 500 tys.

Nr. kw. 616. Jako karę za niesumienne spełnianie obowiązków, pobrano od Józefa Lanarczyka mk. 842,000 na Czerwony Krzyż.

SZWALNIA

Twa Ochrony Kobiet

szuje bieliznę
maską, damską i dziecianną
Ceny konkurencyjne.
Sprzedaje resztki tanio.

Największą Magazyn w Łodzi

Chrześcijański Jarmark Łódzki

44 Piotrkowska I-e piętro

— tel. 613 —

Na raty

olecamy obficie zaopatrzone w modne i sezonowe towary wszystkie nasze działy. Welny Kamgarny na garnitury, palta i suknie. Podszewki, Białe towary bielizniane. Lniane obrusy i serwetki. Ręczniki, Barchany. Chustki. Kapy Koldry. Trykotażę Gantery. Obuwie. Gotowe ubrania, Palta, lamskie, mekie i dalecinne. Własna pracownia krawiecka wykonywa zamówienia. Nowe działy ceraty i czapek.

UWAGA: kupcom z działu hurtowego sprzedajemy po cenach fabrycznych na kredyt

ZARÓWKI OSRAM

kupuje i używa
cały świat

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ pod firmą:

„Zakłady Włókiennicze Karol T. Buhle w Łodzi”

Spółka Akcyjna, zaprasza p. p. Akcjonariuszów na Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, które się odbędzie dnia 18-go grudnia r. b., o godz. 5-ej po poł., w biurze Spółki w Łodzi przy ul. Hipotecznej Nr. 10 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Upoważnienie Zarządu do obciążenia długiem względnie kaucją hipoteczną nieruchomości Spółki.
2) Wnioski członków.
W myśl § 22 statutu p. p. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Nadzw. Walnem Zgromadzeniu, zechcą złożyć na 7 dni przed Walnem Zgromadzeniem akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu.

Państwowa Fabryka Związków Azotowych

w Chorzowie Wojew. Śląskie zawiadania o podjęciu produkcji amoniaku skroplonego we Niszach stalowych oraz wody amoniakowej 18-25% oowej. Oferty i warunki dostawy na żądanie przesyła: Dyr. Państw. Fabr. Zw. Azotowych, Chorzów (G. Śląsk) Warszawskie biuro P. F. Z. A., Warszawa, Krak. Przemieście Nr. 17.

Przetarg.

Kier. Rej. Inż. Sap. ogłasza przetarg na remont kotła centralnego ogrzewania w 28 p. S. K. przy ul. Leszno Nr. 9 w Łodzi. Słaby kosztorys za zwrotem kosztu sporządzenia go można otrzymać w Kierownictwie Rej. Inż. Sap. Łódź ul. Nowo-Targowa 18. Plany do wglądu i bliższych wyjaśnień udzieli Kierownictwo w godzinach urzędowych. Oferty sporządzone wg cen bieżących z napisem: „Przetarg na remont kotła centralnego ogrzewania” należy składać do Dziennika Podawczego Kierownictwa w zapieczętowanych laskach kopertach. Przedsiębiorcy przysługują prawo przeprowadzenia rewizji cen na materiały od daty złożenia oferty do dnia otrzymania zaliczki. Do pisma ofertowego winna być dołączona wypełniona oferta na założonym ślepych kosztorysie i osteplowana zgodnie z przepisami. Do oferty należy dołączyć kwit PKKP. ew. Komieji Gosp. Kierownictwa, jako dowód złożenia wadium w wysokości 3 proc. od oferowanej sumy. Wadium w innej formie nie będzie uznane. W razie utrzymania się firmy wadium uzupełnione do wysokości 5 proc. pozostanie jako kaucja. Oferty z zastrzeżeniami i nie odpowiadające wyżej wymienionym warunkom będą bez rozpatrywania odrzucone. Na ofercie winno być pisemne stwierdzenie firmy, że warunki ogólne zatwierdzone przez M. S. Wojsk., są znane i firmą takowym się poddaje. Przetarg odbędzie się dnia 30 listopada o godz. 11 rano w Kierownictwie Rej. Inż. Sap. Łódź. Kierownik Rejonu Inż. Sap. Łódź W. Filanowicz inż. major.

BANK DLA HANDLU I PRZEMYSŁU W WARSZAWIE Agentura w Zduńskiej Woli została otwarta i zafawia wszelkie bankowe operacje. Adres telegraficzny „BANKWAR.”

PURPUR na wyspy

w najlepszych gatunkach i najdogodniej można kupić tylko u L. Rajcherta Łódź, ul. Zielona 14.

Niniejszym

podaje się do wiadomości, że P.P. Bruno Majerhold i Alfred Stiller wystąpili z firmy „Elektromagnes” Sp. z ogr. odpow. i tem samem utracili prawo do wykonywania czynności związanych z powyższą firmą Zarząd.

Dr. J. Wajnberg Choroby wewnętrzne spec. serca i płuc. Przyjmuje od 1-2 i 7-8 Cegielniana 47.

Dr. Z. Rakowski specjalista chorób uszu, nosa gardła i płuc. ul. Pomorska (Srednia) nr. 10 przyjmuje od 12-3 i od 5-7.

Szwaczki do bielizny mogą się zaraz zgłosić na Podleśną 26

Dr. med. DUTKIEWICZ Przewodnik Szpitala Miejskiego dla chorób skórnych i wenerycznych. Piotrkowska 39. Przyjmuje od 10-11 i pół rano i od 4-7 p. p. w niedziele i święta od 9-1 w poł.

Jeszcze o pierwszej aukcji na skóry surowe, bydlęce, cielęce, skopowe i końskie w Poznaniu. Panom garbarzom przypominamy o już poprzednio ogłoszonej Aukcji u nas w Poznaniu, która się w dniu 28.11.23 przed południem o godzinie 11-ej w lokalu p. Jarockiego ulica Masztalarska 8 odbędzie. Aukcjonowane będą przeszło 1000 skór bydlęcych, 1500 skór skopowych ca 400 cielęcych uboju rzeźni poznańskiej. Skóry bydlęce są bez czaszek, krótkie nogi, bez rogów, sprzedawane będą partjami do 18 kg. od 19-30 kg. i ponad 30 kg. Skopowe zaś pełnowłniste, półwłniste, krótkie i strzyżone a cielęce do 8 funt. i ponad 8 funt. Oprócz uboju Poznańskiego będą aukcjonowane kilkaset skór rzeźni katowickiej ca 40 rzeźni z Gniezna, ca 200 z rzeźni z Ostrowa i miast innych jak Leszna, Kościana, Buku, Środy itd. Zaś z cielęcych skór ca 800 rzeźni Ostrowa z Leszna oraz z Kościana, Buku, Sędzewa i miast innych. Skóry można przeglądać w składnicy rzeźni Poznańskiej każdego czasu zaś w dniu aukcji od rana 8-ej do Środy, 1-ej 45 min. Nadmieniamy że skóry znajdują się w najlepszym stanie i będą sprzedawane pod wszelką gwarancją.

Rzeźniaka Składnica Skór Spółdz. z ogr. odp. Poznań. Za Zarząd Wł. Syller Za Radę Nadzorczą Stanisław Gendera prezes

Ostrzeżenie. Unieważniamy legitymację prasową Nr 5, wydaną na imię Włodzimierza Strzyżewskiego. Posiadacz tej legitymacji będzie sędownie ścigany po upływie 2 dni od daty niniejszego ogłoszenia. Biuro Informacji Prasowych „BIP”

Zawiadomienie. Wobec przedłużającego się strajku pracowników szewskich Cech-Majstrów szewskich zaproponował następujący cennik plac na który nie zgodzili się przedstawiciele związków, który niżej podajemy: Roboty pasowa II kategoria: Buty z cholewami 4.200 tys. kamasze męskie 2.100 tys. damskie 2. mil. wywrotki 1.500 tys. płótniaki i prunelki 1 mil. Roboty szpilkowe: Buty z cholewami 3.100 tys. kamasze męskie 1.550 tys. damskie 1.480 tys. średniaki męskie 800 tys. damskie 700 tys. dziecinne 500 tys. Kategoria III Buty z cholewami 2.600 tys. kamasze męskie 1.300 tys. damskie 1.280 tys. średniaki męskie 700 tys. damskie 600 tys. dziecinne 400 tys. Reperacja: kopy męskie i damskie pasowe 1 mil. szpilkowe 800 tys. zelówki męskie i damskie szyle 450 tys. szpilkowe 350 tys. fleki męskie 120 tys. damskie 100 tys.

Dyrekcja Robót Publicznych Województwa Łódzkiego, Zachodnia, Nr. 67, podaje do wiadomości, że dnia 6 grudnia 1923 r. o godzinie 10-ej rano, przy ulicy Nowo-Cegielnianej, Nr. 8 odbędzie się licytacja jednego samochodu osobowego marki „Ford”. Samochód ten obejrzeć można codziennie, prócz niedziel, od godziny 9-10 rano, na miejscu sprzedaży. Od licytantów wymagalne wadium Mk. 1.000,000 które służy jako gwarancja dotrzymania warunków kupna.

Surowięc i Szezepionki. Przeciwróżycowa, Przeciwozłowa, przeciw cholerycznemu drobiu, bieguncze, pomorowi, posocznicowemu zapaleniu płuc, nosaciznie u psów oraz wszelkim zarazom dla trzody chlewniej, koni, drobiu i psów, wyrobu Instytutu Hungaria Szerummusvek R. K. w Budapeszcie posiada stale na składzie Dom Handlowy Drozdowski i S-ka Warszawa—Nowo-Senatorska 10. tel. 73 37 Łódź,—Piotrkowska 99 III. p. tel. 6 02.

Dr. Prybalski choroby skórne włosów wenerycznych i moczościowych. Leczenie światłem (Lampa Kwarцова) i promieniami Roentgena od 9-1 4-8, od 3-5 dla pań Zawadzka 11 W.U. 2. 13. XIII tel. 25-38.

Dr. med. P. BRAUN. Południowa 38. Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczościowych. Przyjmuje 8 i pół do 10 i pół, 1-2; 5-8 panie 4-5. W.U.Z. nr. 231.10. XII.21 11020-10

Dr. med. H. LUBICZ. Cegielniana 43. Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczościowych. Leczenie szt. słonecznym wyżywieniem. Przyjmuje od 11-1 i 5-8 dla pań oddzielna poczekalnia.

Nauczycielka. mogąca przysposobić pańkę do 4-ej klasy gimnazjum filologicznego potrzebna Oferty z warunkami do adm. Kur. pod „Rutynowa” lub osobiście Rozwadowska 38 m. 10 8-10 lub 1-2.

Dr. Rózaner. Choroby skórne, weneryczne i moczościowe. Leczenie szt. słonecznym światłem górskim. -DZIELNA 9.- Przyjmuje od 8-10 i pół i od 4-8.

Dr. Zeligsonowa powróciła. Przyjmuje od 11-3 1/2 w niedziele i święta od 2-4 Ul. 6 Sierpnia (Bened.) i Choroby kobiece, skórne i weneryczne (kob.). Usuwanie włosów na twarzy elektrolyz.

Dr. H. RZEMBENOWA choroby skórne i weneryczne (kobiety i dzieci) przyjmuje o 1-2 i 3-6 giej ul. Piotrkowska 132.

Pracownia fartuchów i koszul męskich oraz TKALNIA ręczna płócien Józefa Ha'ek Łódź, Piotrkowska 273. POLECA: płótna własnego wyrobu fartuchy i halki w najrozmaitszych fasonach. Socjalność purpur i fartuch Sprzedaż hurtowa.

FUTRO na niedźwiadkach podróżne sprzedaż Anny 19-16 (wieczorem lub święta) Na Ratu i za gołębki Suknie Bluzki Płaszczowe Obuwie męskie i damskie POLECA: Chrześcijański Dom Ubiorów A. Cabanek Ul. Napiórkowskiego L. 49. Ul. Piotrkowska L. 275.

Wszelkie fryzjotowa-wielkane wyroby poleca trykotarnia K. SZULC ul. 28 Strz. Kan. Nr 49 II piętro front.

OGŁOSZENIA DROBNE. Po 7.000 mk. za wyraz. Dla poszukujących pracy mk. 5.000 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie 70.000.

Nauka i wychowanie. Język Angielski metodą rzeczoworuchową. Lekcje prywatne i zbiorowe. Prowadzone przez doświadczonego pedagoga, b. urzędnika departamentu oświaty St. Ziedonczonych W. S. Jesieniz. Hotel Mann teuffel, Zachodnia Nr 45. 105-3

Kupno i sprzedaż. Kupuję placy 200 proc. drożej za złoto, srebro, brylanty, zęby sztuczne, garderobę oraz szale czarne. Zachodnia 32 poprzeczna oficyjna m.13 L. Miłoch. 2003

Posady i prace. Poszukiwane. Elektromonter Słuszarz poszukuje posady może być na wyjazd oferty pod litery „S.B.” do Kurjera Łódź.

Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane.

Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane.

Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane.

Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane. Poszukiwane.